P.b.b. Verlagspostamt 1020 GZ 02Z037900M

KOSMO

02/2018 | IZDANJE BR. 90 | NAŠ NAJTIRAŽNIJI MAGAZIN U AUSTRIJI | WWW.KOSMO.AT

INTERVJU

Gordan Kičić: „Glumio bih u hororu!”

NAŠE NADE austrijske medicine

+ + + COVER STORY + + +
KOSMO ekskluzivno predstavlja ove mlade ljude za uzor!

LICA WESTBAHNHOFA. Da li je ova stanica toliko strašna kao što je prikazuju?

„Was bringt uns die Industrie denn überhaupt?“

2 von 3 Arbeitsplätzen in Österreich.

Und was ist Ihre Frage?

→ iv.at/dialog

Eine Initiative der Industriellenvereinigung

iv

MEINE ARBEIT. UNSERE INDUSTRIE.

STARS

46 Intervju: Gordan Kičić

Povodom bečke premijere filma „Patuljci sa naslovnih strana", Gordan priča o svojoj novoj ulozi, temi filma i zadatku producenta.

REPORTAŽA

24 Lica Westbahnhofa

Da li se na ovoj stanici okupljaju ljudi sa margine društva i koliko je situacija zaista opasna?

COVER

32 Nade medicine

Njihovi putevi su različiti, ali jedno im je zajedničko – stručno i humano pomaganje drugim ljudima, ali i doprinos austrijskoj medicini. KOSMO Vam predstavlja ove mlade ljude za primer.

14 POLITIKA

INTERVJU. Ekspert za integracije, Heinz Fassmann, objašnjava za KOSMO ulogu novoformiranih razreda za učenje nemačkog jezika.

22 KARIJERA

Predanost. Josip Papković govori o njegovom putu od automehaničara do samostalnog preduzetnika.

28 REPORTAŽA

Deca u virtuelnom svetu. Da li prerani ulazak u digitalni svet šteti razvoju dece? KOSMO istražuje kako zaštititi decu od ovih uređaja.

40 LIFESTYLE

Afrodizijaci. Bliži se Dan zaljubljenih! Začinite ga nekim od afrodizijaka koje smo specijalno izdvojili za Vas.

42 ZDRAVLJE

Detoks. Očistite svoj organizam od toksina nakupljenih tokom zimskih praznika na jednostavan i opuštajuć način.

44 KUHINJA

Pun užitak. Ide li išta bolje uz toplu kafu od mekane i mirišljave štrudle? KOSMO Vas detaljno savetuje kako da je zamesite.

48 STARS

Identitet poznatih. Veliki broj naših zvezda su promenile svoje ime, a razlozi za to su im različiti. Neki su ostali pri nadimku, a drugi su se poslužili marketinškim trikovima. KOSMO Vam sve otkriva!

62 AUTOMOTO

Provera. Posle zime važno je da odvete Vaše limene ljubimce na pregled. Posebno kada je reč o gumama, točkovima i akumulatoru.

64 SPORT

Druga šansa. Dejan Ljubičić, fudbaler Rapida, kroz razgovor se iskreno izvinjava za incident u Kiseljaku i ozbiljno shvata svoju ulogu fudbalera.

INTERVJU

52 Zijah Sokolović

Njegove uloge obeležile su neke od naših najpoznatijih kultnih serija i ostavile značajan trag u domaćoj kinematografiji. Dela Zijaha Sokolovića često su nagrađivana, a njegove monodrame obišle su mnoge zemlje širom sveta. Za KOSMO govori veliki glumac i režiser.

Fotos: Medina Adrović, Dimitrije Joković, Igor Ripak, Diva Shukoor

Dan zaljubljenih ili Dan pijanih?

Ilustracija: Nina Ziggy Hadžić Text: Sandra Radovanović

Mišljenje o socijalnim primanjima?

ANKETA

GRAĐANI. Formiranjem nove vladajuće koalicije, otpočela je javna diskusija o reformi sistema socijalnih davanja. Mišljenja su podeljena. Dok jedni strepe za svoju finansijsku egzistenciju kada se lako može ostati bez krova nad glavom, drugi pozdravljaju redukcije u socijalnim davanjima jer su one dovele do negativnih pojava na tržištu rada. KOSMO Vam donosi mišljenje naših sugrađana pitajući ih: „Šta mislite o najavljenom ukidanju socijalnih davanja?"

Nenad Stojnić (38), radnik

Mislim da je potrebno pronaći održiv sistem. Trenutno imamo situaciju da mnogi ne žele da rade jer im je dovoljno da žive od socijalne pomoći. Na drugoj strani su ljudi kojima je taj novac zaista potreban da bi preživeli.

Milena Potić (50), službenica

Svakako bi trebalo pooštriti uslove za dobijanje socijalne pomoći kako ne bi dolazilo do zloupotreba, gde državljani siromašnijih članica EU prijavljuju boravak u Austriji kako bi stekli pravo na različite novčane naknade.

Katalin Brozban (26), radnik

Zloupotrebe sistema socijalne pomoći su nedopustive, pa mislim da treba reformisati ovu oblast. Mislim da bi rad za ustanove poput Crvenog krsta mogao biti dobar preduslov za primanje socijalne pomoći u određenim slučajevima.

Slavica Todorović (65), penzionerka

Nikada u svom radnom veku nisam uzimala socijalna davanja. Smatram to uvredom za svakog radno sposobnog čoveka tako da ne bi bila šteta ako bi takva praksa bila ukinuta. Kod stanovništva je neophodno razvijati radne navike.

Emanuel Kočka (38), radnik

Nije pošteno da ljudi kojima ova zemlja nije glavno mesto boravka primaju socijalna davanja iz austrijskog budžeta. Tolerisanje takvih slučajeva se negativno odražava na sve nas koji pošteno radimo i živimo u ovoj državi.

Gordana Simić (50), radnica

Mišljenja sam da je primanje socijalne pomoći bez objektivnih razloga veoma loša praksa, koja treba biti iskorenjena jer ide na teret radnika, koji potencijalno ne bi dobili ništa u slučaju nužde zbog brojnih zloupotreba.

Lubomír Bernát (41), radnik

Protiv sam redukcija socijalnih davanja jer to može imati teške posledice po određene slojeve stanovništva, pre svega stare i bolesne. Potrebno je pronaći neko međurešenje, kako bi Austrija i ubuduće ostala dobro mesto za život.

Nikola Miljojković (26), nezaposlen

Sistem je svakako potrebno reformisati da ne bi dolazilo do zloupotreba. Postajanje sistema je svakako potrebno kao tekovina modernih država jer se nikad ne zna kada nekome može zatrebati mala pomoć sistema u teškim trenucima.

Fotos: Pavle Manojlović Redaktion: Pavle Manojlović

„Dopada mi se osećaj da mogu da budem svoj i to na način koji ja izaberem. Osećam se kao stranac samo u državnim institucijama. U svom okruženju sam domaći u svakom smislu. Rado idem za BG i još radije se vraćam kući u Beč", otkriva nam Borko Jelenić, frizer i stilista iz Beograda, koji je kao jedan od retkih u ovoj branši dobio radnu dozvolu i postao udeoni vlasnik u lancu frizerskih salona „minusplus".

Priče migranata u Beču čitajte na: www.facebook.com/KOSMOMagazin

Foto: Pavle Manojlović Redaktion: Pavle Manojlović

Česte zablude o radio i TV pretplati

GIS
GEBÜHREN INFO SERVICE

FAQ

Kada čujemo reč GIS, onda odmah pomislimo na šlagvorte kao što su pretplata, ORF, terenske radnike koji kucaju na naša vrata i slično. Oko radio i TV pretplate, naime GIS, se vrti bezbroj zabluda i dezinformacija. Mnogi, na primer, misle da se GIS-taksa plaća samo za austrijsku radio-televiziju ORF i njene programe.

ODGOVOR: Ovde se radi o veoma učestalom mitu. Principijalno važi da se GIS-pretplata uvek mora plaćati kada se u domaćinstvu nalaze uređaji koji koriste tehnologiju radiodifuzije. Tu spadaju televizori, kablovska televizija, satelitski program, kompjuteri i tableti sa DVBT-stickom ili TV-/radio-karticom, radio uređaji i svi ostali uređaji sa prijemom vrlo visoke frekvencije. Radio i TV pretplata se plaća nezavisno od toga da li uopšte ili koliko često konzumirate ponuda ORF-a. Takođe ne postoji nikakva povezanost sa naplatom za druge TV-servise (npr. A1 ili UPC). Inače, ORF-u pripada samo maleni deo GIS-pretplate.

ODGOVOR: I ovo je glasina koja može u nekim slučajevima da košta puno. Ukoliko se radi o računu o radio i TV pretplati onda to dovodi bezuslovno do opomena i u najtežim slučajevima do dodatnih troškova zbog naplate (Inkasso). GIS-pretplatu treba, kao i sve ostale zakonske takse, platiti na vreme. Ukoliko još niste prijavljeni i dobijete poštom upit o radio uređajima u Vašem domaćinstvu, onda na njega morate, po zakonu, reagovati i dati istinite informacije.

ODGOVOR: Podrazumeva se da servisni radnici GIS-a ne smeju tek tako ući u Vaš dom, ukoliko Vi to ne dozvolite. Međutim, na sva pitanja se mora odgovoriti istinito i po potrebi pokazati dokaze kao što su identifikacija i prijava o boravku (Meldezettel). Ovo se inače traži samo u retkim slučajevima kada identitet stanara nije potpuno jasan. Ukoliko se terenskom radniku ne daju nikakve informacije, ili se čak pred njegovim nosom zatvaraju vrata, onda to važi kao kršenje zakona, što može u administraciji becirka (Bezirksverwaltung) dovesti do maksimalne kazne od 2.180 evra.

ODGOVOR: To nije baš tačno. Pod određenim uslovima možete biti oslobođeni od GIS-pretplate. Kako biste ovo dobili treba predati zahtev, takozvani „Befreiungsantrag”. Oslobođenje od radio i TV pretplate zavisi od brojnih faktora, stoga se za svaki slučaj individualno ispituje da li postoji zakonsko pravo za oslobođenje od takse ili ne. GIS Gebühren Info Service pružiće Vam sve detaljne informacije o tome.

Kontakt:

- Telefon: servisna linija 0810 00 10 80
  pon.-pet. 08:00-21:00 Uhr
  sub. 09:00-17:00 Uhr
- Pismeno: GIS Gebühren Info Service GmbH
  Postfach 1000, 1051 Wien
- Faks: 050 200 DW 300
- Lično: Faulmanngasse 4, 1040 Wien
  Mo-Fr 08:00 – 18:00 Uhr
- Internet: **www.gis.at**

Od čega se sastoji GIS-pretplata?

- Radio i TV preplata (država)
- nadoknada za program (ORF)
- Subvencionisanje umetnosti (država)
- Pokrajinski porez (pokrajina)

VAŽNO!

Ukoliko se selite, onda treba informisati GIS Gebühren Info Service o Vašoj novoj adresi.

JUNAK

Ute Bock – Vaspitač i učitelj

Nedavno je preminula jedna od najpoznatijih dobrotvora, koja je svoj život posvetila zbrinjavanju izbeglica i azilanata. Ute Bock, bila je upravitelj doma za azilante u koji su '90-ih godina pristizale izbeglice sa teritorije bivše Jugoslavije. Ute je organizovala kurseve nemačkog jezika, pomagala izbeglicama da nađu posao i brinula se da uvek imaju krov nad glavom. Godine 2002. organizovala je privatne stanove za izbeglice i iste godine je pokrenula dugoročni projekat „Ute Bock Verein-Wohn-und Integrationsprojekte".

LUZER

Udo Landbauer – teške optužbe za nacističko delovanje

Šokantna vest da je član FPÖ-a, Udo Landbauer, zamenik predsedavajućeg nacističkoj organizaciji mladića „Germania zu Wiener Neustadt", uzdrmala je kako levičare, tako i desničare. Kako se navodi u časopisu „Falter", tu nije kraj njegovim nacističkim delovanjima. Sumnja se da je Udo učestvovao i u izdanju knjige poezije, u kojoj se veliča stradanje Jevreja, kao i da je podržavao druge nacističke organizacije poput „Junge Patrioten".

Fotos: Getty images, zVg.

NAJDUŽI MANDAT: Michael Häupl je došao na mesto gradonačelnika Beča 7.11.1994. Posle 23 godine službe na ovoj poziciji ostaće zabeležen u istoriji grada kao političar sa najdužim stažom posle Josefa Georga Hörla krajem 18. veka. Njegov kontinuitet u upravljanju gradom i smisao za dugoročno planiranje doneli su Beču prosperitet koji mu je već petu godinu zaredom doneo titulu grada sa najboljim životnim standardom.

BROJ MESECA

3/4

svih đaka u bečkim srednjim školama (Hauptschule) koristi za svakodnevne razgovore druge jezike od nemačkog. (Izvor: Zusammen Österreich)

NOVE TEHNOLOGIJE

Appleovo izvinjenje

Dolazak nove verzije operativnog sistema za mobilne uređaje iOS11 doveo je do otkrića da kompanija namerno usporava takt procesora starijih uređaja.

Slučaj je doveo do oštrih diskusija zbog, kako je rečeno, namernog usporavanja uređaja od strane kompanije, a ubrzo se oglasio i sam Apple. Po njihovim rečima, baterija iPhone uređaja gubi na kapacitetu posle godinu dana upotrebe, pa se stoga radilo na merama koje bi sprečile naprasno gašenje pogođenih jedinica. Kompanija odbacuje tvrdnje da su uređaji namerno usporavani i podvlači da su mere preduzete posle učestalih žalbi korisnika modela iPhone 6S na naprasno gašenje. Ovim povodom će cena nove baterije biti snižena sa 79 na 29 evra za uređaje van garancije.

CITAT MESECA

„Švedani ne mogu da respektuju da sam ja Ibrahimović!"

Dosta je, kako svetsko poznati fudbaler sam kaže, učinio za Švedsku, a njegova velika dostignuća su deo fudbalske istorije njegove zemlje. No, ipak se u jednom intervjuu požalio na njegovo predstavljenje u tamošnjim medijima i napade od strane sedme sile.

RUSIJA:

Pripreme za SP

Po poslednjim izveštajima iz Rusije, već pet stadiona je spremno za najveće fudbalsko takmičenje, dok je preostalih sedam stadiona u završnom stadijumu priprema.

Po rečima čelnika FIFA-e, Rusija svakako ima kapaciteta za organizaciju ovakve vrste takmičenja, što se pokazalo i 2014. godine u Sočiju. Ljubitelji fudbala iz cele regije će svakako biti uz nacionalne selekcije Hrvatske i Srbije koje će debitovati na Kalinjgradskom stadionu 16. juna odnosno na Samara areni 17. juna.

SAD:

Ljudska ekspedicija

Američki predsednik Donald Trump je prošlog meseca potpisao direktivu koja ima za cilj da NASA pošalje ljudske istražitelje na Mesec i Mars.

Ovakva odluka nije iznenađujuća u svetlu napora Kine da pošalje svoju ekspediciju na Mesec. Trump je izjavio da Amerika mora očuvati svoju lidersku poziciju u istraživanju svemira slanjem prve lunarne

ekspedicije još od 1972. godine. Čelnik NASA-e je izrazio nadu da će sledeće generacije dostići nove visine i doći do novih otkrića na najavljenim misijama.

Uslovi za dobijanje socijalne pomoći

Minimalna socijalna pomoć (Mindestsicherung) u Austriji od 1. januara 2017. nije više jedinstvena u čitavoj državi, već određena na pokrajinskom nivou. Taj se iznos, kao i uslovi za dobijanje, razlikuje u zavisnosti od mesta boravka.

Ova vrsta finansijke pomoći služi kao novčana podrška za osiguravanje i potkrepljenje troškova za svakodnevni život, stanovanje, pomoć pri traženju radnog mesta kao i usluge socijalnih radnika i savetovališta. Cilj minimalne socijalne pomoći je boriti se protiv siromaštva kao i ubrzati proces ponovnog zapošljenja. S obzirom na razlike u austrijskim pokrajinama, u ovom tekstu biće predstavljeni kriterijumi za ljude koji žive u Beču.

Pravo na zahtev imaju osobe...

- koje poseduju austrijsko ili EU/EWR državljanstvo, sa pozitivnim izveštajem o azilu ili subsidiranoj zaštiti kao i svi strani državljani sa vizama za dugoročan boravak.
- kojima je potrebna pomoć, što znači da im je prihod u domaćinstvu ispod minimalnih standarda minimalne socijalne pomoći.
- koje imaju stalnu prijavu boravka (dauerhafter Hauptwohnsitz/Aufenthalt) u Beču.
- čije finansijske potrebe se ne mogu pokriti sopstvenim sredstvima.
- koje su radno sposobne (arbeitsbereit).

Ko ne mora biti radno sposoban?

- Osobe koje su već napunile potrebne godine za primanje penzije (Regelpensionsalter).
- Osobe sa obavezom nege i brige nad detetom ispod 3 godine starosti, ukoliko ne postoji adekvatna mogućnost za istu van kuće.
- Osobe koje čine usluge prema članovima porodice, koje primaju naknadu za pomoć i negu trećeg stepena (Pflegegeld Stufe 3).
- Osobe koje neguju i brinu o osobama pred smrt (Sterbebegleitung) ili teško obolele dece.
- Osobe koje se nalaze u tekućem izučavanju zanata li školovanju (ne važi za studente).

Potrebni dokumenti

- Potvrda o Vašem identitetu sa fotografijom
- Lični dokumenti (rodni list, dokaz o državljanstvu, viza, večani list, ...)
- Dokazi o aktuelnim prihodima
- Potvrde o stambenoj situaciji
- Dokazi o mogućim drugim finansijskim pomoćima
- Potvrde o ličnom kapitalu

Iznos pomoći

Minimalna socijalna pomoć se sastoji od dva dela, takozvanog osnovnog dodatka (Grundbeitrag) i naknade za troškove stanovanja (Grundbeitrag zur Wohnkostendeckung). Iznos istih zavisi od trenutne porodične situacije i starosti dece. Evo pregleda različitih minimalnih standarda (Mindeststandard) koji se mesečno, tj. 12 puta godišnje, isplaćuju.

- osamljene i samohrane osobe: 844,46 evra
- parovi (po osobi): 633,35 evra
- punoletna deca sa pravom na dečji dodatak (Familienbeihilfe): 422,23 evra
- maloletna deca (po detetu): 228 evra

Takođe, treba napomenuti da se pri kalkulaciji iznosa minimalne socijlalne pomoći uzimaju u obzir moguća primanja, novčana pomoć nezaposlenima kao i alimentacija. Sve osobe kojima je odobrena minimalna finansijska pomoć su zdravstveno osigurane.

Kako i gde prijaviti se?

Sve dalje informacije o minimalnoj finansijskoj pomoć u Beču možete dobiti kod MA 40 pod brojem 4000 8040 ili na stranici Grada Beča **www.wien.gv.at/gesundheit/leistungen/mindestsicherung/**. Neki od obrazaca za ispunjavanje pre odlaska u magistrat, dostupni su i online. Informacije o svim ostalim pokrajinjama možete naći na **www.help.gv.at**

Fotos: zVg, iStockphoto

Smanjenje dečjeg dodatka?

Vladajuće partije ÖVP i FPÖ trenutno tragaju za novim rešenjem dečjeg dodatka, koji ispunjava i sve kriterijume Evropke unije. U 2016. godini je deci, koja žive u inostrastvu, isplaćeno 273 miliona evra.

Narodna partija Austrije (ÖVP) se već za vreme prethodne vlade zalagala za prilagođavanje dečjeg dodatka za decu u inostranstvu na životne troškove u stranoj državi. Ovaj predlog je tada zbog nesklada sa zakonima u EU odbijen. Trenutno se nova vlada uputila u potragu ka drugom rešenju. Od navedenih 273 miliona evra dečjeg dodatka za decu u inostranstvu, po podacima ministarstva, isplaćeno je 132.000 dece u državama EU ili EWR. U 2015.-oj ovaj broj je iznosio 122.000. Ovo predstavlja porast od otprilike deset odsto. Rastući broj dece u inostranstvu s pravom na dečji dodatak iz Austrije se može primetiti i u ukupnom iznosu u evrima. 2013. godine isplaćno je 192 miliona evra, dok je iduće godine zabeležen porast na 227 miliona evra. Najveći deo tog novca otišao je deci u Mađarskoj, zatim u Slovačkoj, Polskoj, Rumuniji, Sloveniji, Češkoj, Hrvatskoj i Bugarskoj. Radi upoređivanja, ukupan iznos dečjeg dodatka, koji je država Austrija u 2016. izdvojila, iznosi 4,4 miliarde evra. Skraćenje dečjeg dodatka za decu u inostrastvu značilo bi veliku promenu za pogođene porodice, jer se u stranim državama dobija između 39 i 5 evra mesečno po detetu, a u Austriji između 112 i 162 evra. Trenutna situacija jeste da se Evropska komisija suprostavlja takvoj indeksaciji dečjeg dodatka. No, sadašnja vlada želi u prvom koraku da uvede nacionalno rešenje ovog pitanja. Wolfgang Mazal je ubeđen da najnoviji predlog za izmene u dotičnom zakonu, napravljen po rezultatima ekspertize stručnjaka za socijalno pravo, može da prođe i kod Evropske komisije. Istovremeno će se austrijska vlada u Brüsselu zalagati za „evropsko rešenje" dečjeg dodatka, koji treba obuhvatiti sve zemlje članice EU. Odluka o realiziaciji skraćenja dečjeg dodatka, odnosno moguće prateće zakonske izmene na državnom nivou, očekuje se za leto 2018.

Trenutno se vodi velika diskusija oko dečjeg dodatka za decu u inostranstvu, a nova Vlada traži ogovarajuće rešenje.

Fotos: iStockphoto

LOOK EAST FOR GREAT FILMS
SAVE THE DATE: 13.-22. APRIL 2018

Vidimo se!

6. LET'S CEE Film Festival
in Wien, Graz, Salzburg und Villach

Aktuelle Spielfilme, Dokumentarfilme und Kurzfilme,
zeitlose Klassiker und Retrospektiven
Master Classes, Industry Days & Talent Academy,
eine attraktive Partyreihe... und vieles mehr!

LET'S CEE YOU SOON AGAIN!

TICKETS ERHÄLTLICH AB 22. MÄRZ 2018
Information: www.letsceefilmfestival.com

/letscee

LET'S CEE Publikumspreis 2017:
TRAIN DRIVER'S DIARY | DNEVNIK MAŠINOVOĐE
(Serbien | Kroatien 2016)

KOMENTAR

Ing. Gerhard
MAZLER
Jedan od vlasnika
„Easy Drivers"

Pravila koja se moraju poštovati

Kada neko dođe u Austriju i želi ovde da vozi, mora poštovati određena pravila. Sa inostranim vozačkim dozvolama u Austriji mogu voziti svi turisti i oni sa privremenim boravkom do šest meseci. Međutim, ko želi da se zadrži ovde duže, mora zameniti postojeću vozačku dozvolu za austrijsku. Ovo važi za sve građane iz trećih zemalja. Za vlasnike hrvatskih ili drugih EU dozvola ovo pravilo ne važi – njihove vozačke dozvole su priznate u Austriji. Ko živi duže vreme u Austriji i veruje da može voziti bez austrijske vozačke dozvole, njima se daje na znanje: možda možete proći bez posledica u slučaju rutinske policijske kontrole, ali u slučaju saobraćajne nesreće, posebno kada ima povređenih, ispitaće se validnost vaše dozvole i ako ne posedujete austrijsku, smatra se da ste vozili „na crno". Kazne za to su jako visoke i rigorozne. U slučaju da morate polagati ispit kako biste vašu vozačku dozvolu zamenili za austrijsku, ne morate se brinuti – oslobođeni ste polaganja teoretskog dela ispita, čeka vas samo praktični, koji je dosta lakši. Ispit se polaže na nemačkom jeziku, ali čak i da ne pričate nemački tečno, ispitivači se zaista trude da vam polako i jasno postavljaju pitanja. Postoji, naravno, i mogućnost da povedete prevodioca sa sobom. Svaka zemlja ima drugačije saobraćajne propise, a samim tim i drugačiju kulturu vožnje. Čak i da ste iskusan vozač sa dugogodišnjim iskustvom u vašoj zemlji, treba vam oko četiri do osam sati vožnje u Austriji da biste se navikli na ovdašnja pravila i način vožnje. Više informacija pogledajte na:

www.easydrivers.at/spittelau
ili pošaljite email na:
office@easydrivers.at

Prenos vozačke dozvole u Austriji

Vozačke dozvole država EU važe i u svim drugim članicama, pa se tako dodela austrijske vozačke dozvole vrši isključivo na dobrovoljnoj bazi. Za sve druge države važe stroga pravila, pa je tako potrebno obratiti pažnju, kako prilikom turističkih boravaka, tako i prilikom stalnog preseljenja u Austriju.

Stanovnici tzv. trećih država imaju pravo da upravljaju motornim vozilima do šest meseci od prvog ulaska na teritoriju Austrije pod uslovom da poseduju tzv. ružičastu vozačku dozvolu sa podelom na kategorije ili važeću međunarodnu vozačku dozvolu. Datum ulaska se zbog nepostojanja državnih granica unutar Šengenske zone određuje na osnovu datuma prve prijave boravka u MA35 (Meldezettel). Bitno je znati da vlasti u prvih šest meseci mogu zahtevati i prevod vozačke dozvole na nemački, ukoliko ona ne ispunjava međunarodne standarde, kao i nacionalnu vozačku dozvolu na uvid ukoliko je lice u posedu međunarodne vozačke dozvole. Prenos vozačke dozvole je od početka 2017. godine, stupanjem na snagu sporazuma između Srbije i Austrije, umnogome pojednostavljen za sve građane Srbije, pa tako više nije potrebno izaći na praktični ispit za B kategoriju. Nažalost, još uvek postoje određeni izuzeci. Uslovi za prenos vozačke dozvole su sledeći:

– Stalno mesto boravka u Austriji.
– Vozačka dozvola koja se prenosi mora biti izdata od strane države, čije državljanstvo vozač poseduje.
– Ukoliko vozač ne poseduje državljanstvo države, čiju vozačku dozvolu poseduje, potrebno je dokazati legalan boravak u državi koja je izdala vozačku dozvolu u trajanju od najmanje šest meseci.
– Prilikom podnošenja zahteva za prenos, potrebno je predati sledeća dokumenta:
– Popunjeni zahtev za prenos vozačke dozvole.
– Lekarsko uverenje o sposobnosti za upravljanje motornim vozilima koje ne sme biti starije od 18 meseci. Uverenje mogu izdati lekari koji su u posedu licence izdate od strane policijskih uprava, koji pak nikada nisu vršili bilo kakve preglede kandidata za prenos vozačke dozvole. Lista lekara je dostupna na www.polizei.gv.at.
– Prevod vozačke dozvole (prevod vozačke dozvole nije potreban za dozvole izdate u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji, Švajcarskoj i Turskoj).
– Original pasoša na uvid i dve kopije.
– Prijava boravka (Meldezettel i jedna kopija).
– Original vozačke dozvole na uvid i dve kopije.
– Jedna fotografija za pasoš (36-45 mm x 28-35 mm).
– Dokumenta za praktični ispit ukoliko je potreban. Praktičnog ispita za sve kategorije su oslobođena lica koja u posedu imaju odgovarajuće vozačke dozvole Srbije i Švajcarske, dok su praktičnog ispita za B kategoriju oslobođena lica koja poseduju odgovarajuće vozačke dozvole Bosne i Hercegovine i Makedonije. Zahtevi za prenos vozačke dozvole u Beču se predaju u Zavodu za saobraćaj (Verkehrsamt). Trenutno vlada ogromno interesovanje za prenos vozačke dozvole, pa je neophodno računati na dužu obradu dokumentacije, koja može potrajati i do šest meseci. Više informacija možete dobiti na **www.help.gv.at.**

Fotos: zVg.

Polaganje vozačkog ispita

Osobe koje su rođene u Austriji ili osobe koje u državi porekla nikada nisu posedovale vozačku dozvolu mogu je izvaditi po uspešno završenoj obuci u auto-školi. Bitno je istaći da se doseljenici (iz EU i iz trećih zemalja) sa legalnim trajnim boravkom u Austriji ne mogu vratiti u svoju zemlju radi sticanja vozačke dozvole jer zatim neće biti moguć prenos vozačke dozvole u austrijsku. U daljem tekstu Vam predstavljamo uslove polaganja ispita.

Proces za dobijanje vozačke dozvole počinje u auto-školi, koja nadalje preuzima kontakt sa odgovornom ustanovom, što je u Beču npr. Zavod za saobraćaj (Verkehrsamt). Sa obukom u auto-školi se može početi najranije šest meseci pre dostizanja potrebnih godina starosti. Postoje i izuzeci, pa tako prva vozačka dozvola B kategorije (L17) može biti izdata sa navršenih 17 godina, što znači da se sa obukom može početi sa 15,5 godina. Po uspešno završenom ispitu, izdaje se privremena vozačka dozvola, a biometrijska čip kartica se po uplati troškova izrade šalje na kućnu adresu. Kako biste se adekvatno spremili za polaganje teoretskog dela ispita, zvanična stranica ÖAMTC-a vam nudi online simulaciju ispita.

Uslovi za izdavanje vozačke dozvole su:

- Navršene godine starosti za odgovarajuću kategoriju
- Lekarsko uverenje
- Osnovno znanje o pružanju prve pomoći
- Kurs o pružanju prve pomoći (samo za D i DE kategoriju)
- Položen teoretski i praktični ispit

Troškovi auto-škole mogu varirati u zavisnosti od ponude. U slučaju polaganja ispita za više klasa, na zahtev je moguće dobiti vozačku dozvolu po završetku svih ispita kako bi sve klase mogle biti unesene na poleđinu dokumenta. Za to vreme je dozvoljeno upravljati motornim vozilima na teritoriji Austrije uz privremenu dozvolu i važeći lični dokument (rok važenja je četiri sedmice i ne može biti produžen). Ovakva procedura prilikom polaganja ispita za više klasa je preporučljiva radi uštede državnih taksi za izdavanje dokumenata. Troškovi za izdavanje vozačke dozvole su sledeći:

- Lekarsko uverenje od 35 evra do 130 evra zavisno od kategorije
- Taksa za izradu vozačke dozvole i kontrolna taksa oko 60 evra
- Ekspresna izrada (opciono) 17,88 evra
- Kurs u auto-školi oko 1.200 evra

Izrada dozvole traje pet do deset dana. U slučaju ekspresne izrade izdaje se za oko dva dana.

Više na informacija o neophodnoj dokumentaciji, upisu u auto školu i polaganju vozačkog ispita možete pronaći na: **www.help.gv.at.**

Nakon boravka u Ausriji, dužeg od šest meseci, polaganje vozačkog ispita i sticanje vozačke dozvole nije više moguć u matičnoj državi

Fotos: iStockphoto

Piše: Petar Rosandić
Fotografije: Igor Ripak

„Ne postoje geto-razredi!”

INTERVJU. Stručnjak za integraciju Heinz Fassmann novi je ministar za prosvjetu, znanosti i istraživanja. Mi smo s njim razgovarali o tzv. „Förderklassen” (razred s dodatnom podrškom), deficitima u znanju jezika te šansama doseljenika.

„Jedan div u mega-ministarstvu”, bio je naslov bečkog Kuriera kada je postalo jasno da će 2,03 metara visoki profesor za istraživanje svemira i geografiju preuzeti ministarstvo prosvjete, kojem od formiranja nove vlade pripada i upravljanje dječjim vrtićima. Pritom je profesor podrijetlom iz njemačkog Düsseldorfa i nekadašnji vicerektor Sveučilišta u Beču široj javnosti postao poznat po djelovanju kao predsjedavajući Vijeća stručnjaka za integraciju.

Integracijom se, što je logično, u nekim segmentima bavi i Ministarstvo prosvjete. U prošlom mjesecu 62-godišnji ministar predstavio je planove za razrede s dodatnom podrškom za nastavu njemačkog jezika (tzv. Deutschförderklassen), u koje će od jeseni biti primorani ići svi učenici s deficitima u znanju njemačkog jezika. Mi smo s Fassmanom razovarali o tim planovima te kritikama oporbe, ali i o šansama novih i starih doseljenika na tržištu rada.

KOSMO: Kritičari Vam predbacuju da ovom mjerom uvodite „geto-

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

razrede". Što kažete na te kritike?
Fassmann: Pojam „geto-razredi" je deplaciran. Predloženi model je uravnotežen i dobro promišljen. On se odnosi na one učenike i učenice koji su došli nedavno u Austriju, na one koji nemaju znanje jezika na kojem se drži nastava u osnovnim školama. Uzmimo kao primjer 10-godišnjaka iz Sirije koji ne govori niti riječ njemačkog. Ne bi bilo svrsishodno smjestiti ga u razred u kojem ne razumije što se govori. Razred za dodatnu potporu u učenju njemačkog jezika nudi mu da efektivnije i brže nauči njemački jezik, kako bi kasnije mogao lakše pratiti nastavu i ući u regularni razred. Nitko ne očekuje da govori njemački kao Goethe. Ali znanje jezika treba biti dovoljno da može pratiti nastavu i razgovarati s kolegama u razredu. U međuvremenu je moj dojam da je podrška ovim mjerama znatno veća nego kritični glasovi koji su se javili.

Po kojim ćete kriterijima određivati kada netko smije napustiti taj, specijalan razred, te ući u onaj regularni?
Postojat će testovi koji daju objektivan uvid u znanje. Pomoću rezultata na testovima ravnatelj/ravnateljica (direktor/direktorica) škole odlučuje o tom pitanju. Kod nekih će samo jedan semestar u „Deutschförderklasse" biti dovoljan, što je odlično, a nekom drugom će trebati i drugi semestar kako bi savladao njemački. No, čak i kad se djeca vrate u sustav regularnog razreda, mi ih ne ostavljamo same. Planirane su dodatne mjere potpore kako bi očvrsnuli njihovo znanje njemačkog.

Što po tom pitanju planirate činiti u dječjim vrtićima?

FASSMANN: „Razredi s dodatnom podrškom za nastavu njemačkog jezika pomoći će učenicima koji su tek došli u Austriju da se bolje integriraju u školskom sistemu".

Svjestan sam da je i to važna točka. Prema testiranjima znanja njemačkog jezika 30% djece od treće do šeste godine imaju deficite u njemačkom jeziku, na kojem kasnije imaju nastavu u školi. Poprilično visok je taj udio kod turske i arapske djece. Ja se osobno zauzimam za dodatnu godinu u dječjem vrtiću za one kojima je to uistinu potrebno, ali to je naravno i pitanje financiranja. I tu ćemo morati naći adekvatna rješenja.

Nakon ulaska u ministarstvo najavili ste 136 novih mjera reforme za školstvo. Što su pritom najveći ciljevi?
Ne bih to nazivao novom reformom školstva, jer smo u prošlosti imali već velik broj reforma u školstvu. Trenutno se bavimo provedbom zadnje reforme, dakle pitanjem kako je škola u cijelini organizirana, počevši od kompetencija Saveza (Bund), saveznih pokrajina (Bundesländer), direkcija za obrazovanje (Bildungsdirektionen) te do autonomije samih škola.

"Većina ljudi iz vaše zajednice uspjela je ući u austrijsku srednju klasu", kaže Fassmann.

Što je još planirano kako bi poboljšali šanse migrantske djece na tržištu rada?
Nesretan sam s pojmom migrantska djeca. Djeca u drugoj generaciji često su državljani Austrije ili su odrasli u Austriji. Zato ih ne želim stigmatizirati s tim pojmom jer u biti više nemaju migracijski status. No, da Vam odgovorim na pitanje: naša je želja da djeca obavezno školsko obrazovanje napuste s određenim kvalifikacijama, a cilj nam je jačati i dualno školstvo. Školski sistem istodobno treba dati odgovore i na potrebe posebno talentirane djece i na njihovo daljno obrazovanje. Rad u informiranju roditelja je u tom aspektu od velikog značaja, kako bi motivirali roditelje za obrazovanje njihove djece. Zato rad s roditeljima stoji i u programu naše Vlade.

Vaša domovina je sveučilište. Po tom pitanju ste si zaželili „manje dropoutova te kraće trajanje studija". Kako to kanite postići?

SVEUČILIŠTA.
Poboljšanje uvjeta studija je ključno za bolje rezultate.

Nama treba poboljšanje uvjeta rada sa studentima. Nije zadovoljavjuće kada na jednog profesora u prosjeku imate 121 studenta i studenticu. Neki svoje profesore na fakultetu vide jednom, dvaput godišnje. To je premalo.

Poznati ste kao stručnjak za integraciju te osoba koja se bavila različitim etno-zajednicama u Austirji. Kako komentirate položaj zajednice ljudi iz bivše Jugoslavije u Austriji?
Integracija sada više nije moj zadatak, ali sam vrlo optimističan. Većina ljudi iz bivše Jugoslavije uspjela je ući u austrijsku srednju klasu društva ili je na najboljem putu ka njoj.

Više lekara na usluzi u opštinskim stanovima

Imati lekare svakodnevno pri ruci, od izuzetne je važnosti kada je ukupan kvalitet stanovanja u pitanju. Stoga su bečki ministar za stanovanje Michael Ludwig i predsednik lekarske komore Thomas Szekeres pokrenuli novu inicijativu sa ciljem još većeg broja lekarskih ordinacija u opštinskim stambenim kompleksima.

„Lekari opšte prakse nisu samo baza dobro funkcionišućeg zdravstvenog sistema, već predstavljaju i važne pouzdanike za bečku populaciju. Kao rastući grad moramo da se zalažemo da budu svim Bečlijama u što većem broju i ubuduće na raspolaganju. Veliki broj bečkih stambenih kompleksa su sa svojim zelenilom i dobrom infrastrukturom ‚sela u gradu', a kako bi jedno takvo ‚selo' funkcionisalo lekarske ordinacije moraju biti dostupne našim građanima", rekao je Ludwig. Stoga je, zajedno s Lekarskom komorom, pokrenuta inicijativa koja se zalaže za povećanje medicinske nege u svih 2.000 opštinskih stambenih kompleksa. Wiener Wohnen je povećao podršku lekarima pri traganju za povoljnim prostorijama za ordinacije. No, trenutna situacija poreznog zakona nije baš najpovoljnija. Vlasnici prostora su često u gubitku kada ih iznamljuju lekarima, jer ne mogu odbijati pretporez. „Zbog poreznih gubitaka se ili iznamljuje manje lokala lekarima ili se traže mnogo više kirije, a tu diferenciju plaćaju na kraju Socijalno osiguranje ili pacijenti u slučaju privatnog lekara", rekao je predsednik Lekarske komore Thomas Szekeres. Dodao je da se ova situacija treba što pre promeniti s obzirom na činjenicu da Beč raste za 40.000 osoba godišnje, a broj ordinacija se za 300 smanjuje. Opštinski stambeni kompleksi su po mišljenju brojnih lekara idealna lokacija za njihovo poslovanje. A trenuto postoji 560 takvih ordinacija, što znači da je u proseku svaki 10. lokal iznamljen lekaru. Ovaj broj se želi povećati novom inicijativom koja, pored ostalog, pomaže pri dogovaranju najpovoljnije moguće kirije. Svi lekari, bilo specijalisti ili opšte prakse, koji trenutno tragaju za idealnim prostorijama za svoje ordinacije, mogu da pronađu više informacija na: **www.wienerwohnen.at.**

Sa porastom broja stanovnika u gradu Beču raste i potreba za sve većim brojem lekara, koji bi bili bliže pacijentima.

Novi stanovi na Hörbiger Grundu

Posle velikih radova na Mautner-Markhof-Geländе u istom bečkom becirku nastaće novi kompleks, koji će obuhvatiti moderne stambene jedinice.

Posle preselenja firme HOERBIGER Ventilwerke u Seestadt Aspern, počela su rušenja starih poslovnih zgrada već krajem 2016. godine, a samo par meseci kasnije počele su izgradnje novog kompleksa. Bivši areal firme obuhvata 3,7 hektara, na kojima će nastati ukupno 506 novih stanova, od kojih će 164 biti subvencionisanih i 110 takozvanih „SMART-Wohnungen". Grade se i dve nekretnine u ulici Braunhubergasse, koje će se spojiti raznim prostorijama za zajedničko korišćenje svih stanara. Tu spadaju pored parkova i fitness centar kao i sauna. Na severu areala će se nalaziti obdanište, a na jugu brojni poslovni prostori kao i dom za penzionere. U blizini će biti javni prevoz kao i veliki broj škola i prodavnica. Više o tome: **www.gbstern.at.**

Novi kompleks je nesvakidašnji, jer će se prizemlje koristiti u razne svrhe.

Online potražnja poslovnih prostora

Pomoću novih online mera lakše se dolazi do praznih poslovnih prostora, koji se nalaze u okviru ukupno 2.000 stambenih zgrada. Privredna komora, zajedno sa gradom Bečom, proširila je svoj online portal „freieLokale.at".

Na platformi „freieLokale.at" ubuduće svi zainteresovani mogu tražiti prazne poslovne prostore, koji se nalaze u okviru gradskih zgrada. Platforma nudi informacije o lokaciji prostora, veličini, izgledu, stanju kao i o finansijskim uslovima za njegovo iznajmljivanje. Osim toga, uz opis svakog prostora su postavljene i slike istog kao i opis okoline i zgrade u kojoj se nalazi, kako bi se u potpunosti olakšala potražnja. Trenutno je na platformi registrovano 480 slobodnih poslovnih objekata, a lista se svakodnevno ažurira. „U narednom periodu će se ova lista produžiti za još 100 slobodnih poslovnih prostora", naglasio je Michael Ludwig iz Gradskog saveta. Više informacija: **www.wien.gv.at.**

Online platforma je odlična prilika za start-up firme i mlade preduzetnike.

Fotos: PID/Vorava Martin, wien.at-Redaktion

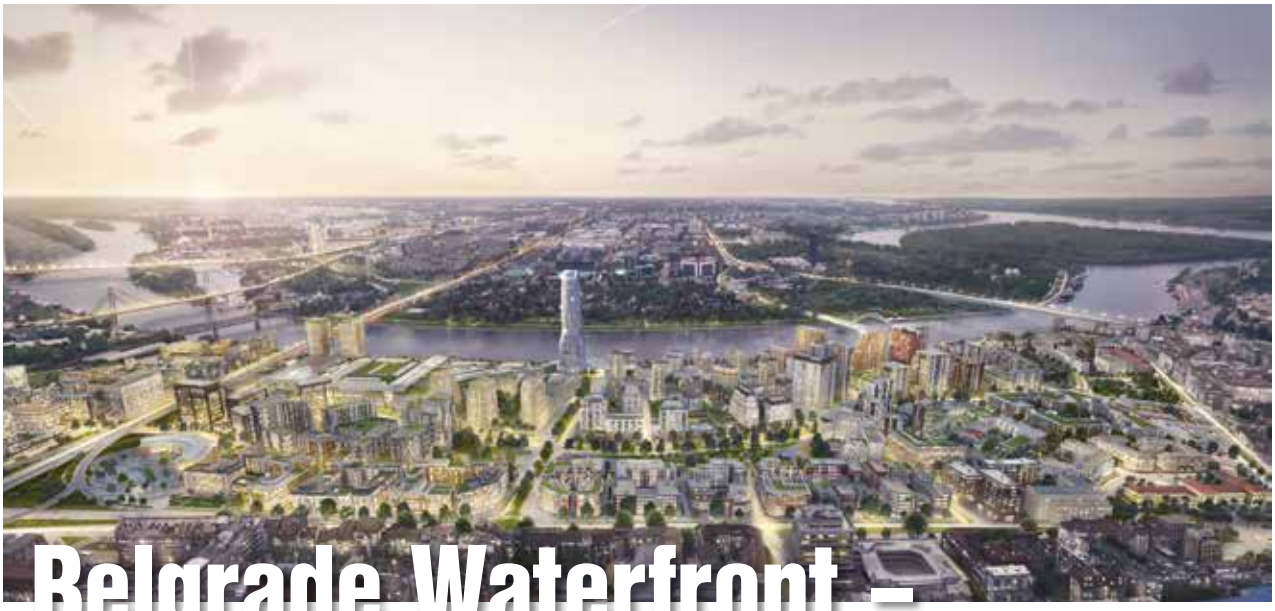

Belgrade Waterfront – jedinstvenost u srcu Beograda

Belgrade Waterfront predstavlja novi urbani centar Beograda na 1,8 miliona kvadratnih metara u samom srcu prestonice. Jedinstvena gradska celina, koja se prostire duž slikovitog priobalja Save, predstavlja budućnost modernog stanovanja. Projekat realizuje Eagle Hills, kompanija iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, uz zamisao da se Beograd spusti na reke i da budući stanovnici ovog prostora uživaju u jedinstvenom konceptu života na obali, a u neposrednoj blizini centra grada.

Svaki deo Belgrade Waterfront-a pažljivo je planiran sa ciljem da obezbedi udoban, funkcionalan i elegantan prostor za život i rad i brojne mogućnosti za provođenje slobodnog vremena. Svaka zgrada osmišljena je u skladu sa najvišim arhitektonskim i tehnološkim standardima i praksom, kako bi se obezbedili najkvalitetniji uslovi za život. Za samo nekoliko meseci, stambena zgrada BW Residences primiće prve stanare, dok će se vlasnici stanova u zgradama BW Vista i BW Parkview useliti 2019. godine.

Dva prvoklasna brenda u svetu ugostiteljstva dolaze na srpsko tržište u okviru Belgrade Waterfront-a – The St. Regis Belgrade i W Belgrade, obezbeđujući vrhunski doživljaj u pogledu standarda hotelskog smeštaja. Prodaja ekskluzivnih stanova The Residences at The St. Regis Belgrade počela je krajem prošle godine. Ovi brendirani apartmani po prvi put su dostupni u Evropi, što Beograd stavlja na mapu svetskih metropola.

The St. Regis Belgrade i The Residences at The St. Regis Belgrade biće smeštene u Kuli Beograd. Inspirisana ušćem Save u Dunav, Kula Beograd kroz dizajn integriše elemente bogate istorije prestonice u kombinaciji sa najsavremenijim arhitektonskim standardima. Kula Beograd će biti visoka 168 metara, a na vrhu će se nalaziti vidikovac sa spektakularnim panoramskim pogledom od 360 stepeni, što će nesumnjivo predstavljati pravu turističku atrakciju i doprineti statusu Kule kao budućeg simbola grada.

U okviru Belgrade Waterfront-a nalazi se i BW Galerija, najveći tržni centar u zemlji, koji će obuhvatiti brojne prodavnice na površini od 143.000 kvadratnih metara. Ova šoping destinacija predstavljaće značajan potencijal za ekonomski i turistički razvoj prestonice, a ugostiće najbolje međunarodne i domaće brendove i ponuditi raznovrsne mogućnosti za zabavu.

Sava Promenada, oivičena kafićima i restoranima, otvara novi svet mogućnosti za provođenje slobodnog vremena u opuštajućem ambijentu pored reke. Sava Promenada je prethodnih godina učvrstila poziciju jednog od omiljenih gradskih šetališta i mesta gde se cela porodica okuplja uz raznovrsne aktivnosti – od koncerata preko dečijih festivala, pa sve do plesnih večeri. U prethodnih godinu dana, napravljena je još jedna terasa, na dva nivoa, kao i nove staze uz samu reku.

Belgrade Waterfront, kao jedinstveni projekat u Srbiji, uvažava i naglašava specifičnu lokalnu istoriju i atmosferu grada, dok istovremeno održava vezu sa urbanim duhom Beograda. Po završetku, ovaj projekat postaviće nove standarde u stambenom, hotelskom, maloprodajnom i poslovnom sektoru, definišući se kao neizbežna destinacija u kojoj će se, osim stambenih i komercijalnih objekata, nalaziti i veliki broj kancelarija i poslovnih prostora. Informacije o stambenoj ponudi Belgrade Waterfront-amožetedobitina **www.eaglehills.com** ili na telefon +381 11 788 8888.

Prezentacija za Bečlije

Belgrade Waterfront će biti predstavljen na Realty World Forum Vienna od 13. do 14. aprila 2018. godine. Forum se održava u Palais Hansen Kempinski. Prijave za forum su moguće putem e-mail-adrese office@realtyworldforumevents.com ili na broj telefona 01 205 107 31 10, a posetioci će od prodajnih savetnika Belgrade Waterfront-a moći da dobiju sve neophodne informacije o ovom jedinstvenom projektu.

Fotos: zVg.

Dodela nagrade za prevenciju

U Grafeneggu je nedavno sedmi put za redom dodeljeno odlikovanje za prevenciju (Vorsorgepreis), a svečanoj ceremoniji prisustvovao je veliki broj zvanica iz sveta politike, kulture i drugih oblasti.

Ovu nagradu uručila je predsednica pokraijne Donje Austrije, Johanna Mikl-Leitner, zajedno sa pokraijnskim savetnikom, Ludwigom Schleritzkom, u više kategorija. Po prvi put je ove godine i dodeljena nagrada – prevencija za evropske regione, koju je osvojila Holandija, tačnije grad Roermond, projektom za podršku ljudi obolelih od demencije. Pored novčanog odlikovanja u iznosu od 5.000 evra uručena je i trofeja u obliku grčke boginje zdravlja – Higije. Ova nagrada ima za cilj da poveća svest o zdravlju i da skrene pažnju na činjenicu da svako može da doprinese ovoj oblasti svojim projektima. Na ovogodišnoj finalnoj večeri učestvovalo je 18 finalista, izabranih od strane stručnog žirija. ARGE Senioren Mobil u Waldviertelu ubedio je stručnjake svojim projektom „MahlZeit – gemeinsam essen, reden, lachen", koji podržava starije ljude u manje naseljenim regionima. Takođe odlikovan je projekat „Essbares Waidhofen an der Thaya" u okviru kojeg se javna mesta pretvaraju u prostore zdrave ishrane, kretanja i susreta više generacija. U kategoriji „preduzeća" pobedio je projekat za promociju zdravlja Austrian Airlines zvan „Cabin ready for Health", kao

I ove godine su trofejom grčke boginje za zdravlje nagrađeni najinovativniji projekti u oblasti zdravlja.

i projekat „Gesundheit führt!" čiji je iniciator Donjo-austrijsko osiguranje. Nova srednja škola Schrems osvojila je žiri u kategoriji „obrazovne institucije". Njihov projekat „MOOVE" želi da motiviše đake da svoje slobodno vreme iskoriste na najzdraviji mogući način i sa puno kretanja u prirodi. Drugi pobednik ove kategorije je „I love my heart - Herzgesundheit" organizacije „Wealth Health Project" koji se zalaže za višu svest u svakodnevnici najmlađih školaraca. Nagrada prevencije nastala je na inicijativu organizacije „Tut gut!" koja svake godine okuplja najkreativnije, najodrživije i najinovativnije projekte iz čitave zemlje. Od 2008. godine prijavilo se više od 1.600 projekata od kojih su 54 projekta nagrađena.

Ekološka nega opštinskog zelenila

Donja Austrija je evropski lider kada je pitanju ekološka nega javnog zelenila svih vrsta širom pokrajine. Pillichsdorf u okrugu Mistelbach je jubilarna 100. opština koja se pridružila projektu „Natur im Garten" (Priroda u bašti), kojom se obavezuje da će se ubuduće koristiti samo ekološka sredstva za negu javnog zelenila.

Predsednica pokrajine, Johanna Mikl-Leitner, nazvala je 100. opštinu velikom prekretnicom: „Odustajanje od korišćenja pesticida, hemijsko-sintetičkih gnojiva i treseta, ove opštine aktivno učestvuju u zaštiti okoline i povećavaju, istovremeno, kvalitet života građana Donje Austrije", dodala je ona. Već 248 opština ove pokrajine je odustalo od pesticida, a 100 njih uz to i od drugih veštačkih sredstva, što ih čini delom projekta „Natur im Garten". Za ovu odluku, opštine su odlikovane posebnom plaketom. Cilj pokrajine Donje Austrije je da se do 2020. godine neguje svo zelenilo nehemijskim i isključivo ekološkim putem, to jest biološkim sredstvima i modernim mehaničkim i tehničkim metodama bez štetne hemije. Tu spadaju na primer specijalni tretmani vrućom vodom, plamenom ili vrućom penom. Ovaj potez ima i dvostruku korist, jer se dugoročnim planovima i ekološkim rukovodstvom, pored dobrih ekoloških faktora, mogu smanjiti i troškovi za negu. Istovremeno cvetaju biljke prirodnom lepotom i na veoma održiv način. „Kao opština projekta ‚Natur im Garten' učestvujemo aktivno u stvaranju zdravije prirodne okoline i ujedno delujemo kao uzor svim našim građanima", rekao je gradonačelnik Pillichsdorfa, Franz Treipl. Akcija „Natur im Garten" se već skoro dve decenije zalaže za ekološku negu o zelenilu širom pokrajine Austrije. Ukupno 15.000 bašti se već održava po kriterijumima projekta. Odluka o priključenju projektu donosi se u opštinskim savezima i time se obavezuje na sve kriterijume ekološke nege i brige o zelelenilu propisane od strane projekta. Takođe, održava se i veliki broj projekata i radionica, koje vode stručnjaci ovog projekta.

Pregled o svim „zelenim" opštinama u pokrajini Donjoj Austriji koje su se priključile projektu „Natur im Garten".

Fotos: NLK Reinberger, Filzwieser, Facebook/Neue Volkspartei

ÖVP ubedljivi pobednik na pokrajinjskim izborima

Izbori za pokrajinsku vlast Donje Austrije održani su 28. januara. Ukupno 1,4 miliona građana je imalo pravo glasa, a iskoristilo ga je 66,6 odsto. Već istog dana uveče stigli su prvi rezultati i prognoze, koje su ukazale na neospornu činjenicu da je Narodna partija Austrije (ÖVP) pobednik ovogodišnjih izbora.

Uprkos gubitku glasova, ÖVP je osvojila 49,6 odsto svih glasova i plasira se time s velikom prednošću ispred SPÖ-a (24 odsto) i FPÖ-a (14,8). Zeleni (Die Grünen) uspeli su da uđu u pokrajinski parlament sa 6,4 odsto glasova, dok je to isto uspelo NEOS-u prvi put u njegovoj istoriji (5,1 od sto). U odnosu na rezultate sa prošlih pokrajinskih izbora u 2013. godini, Narodna partija izgubila je sa 1,2 odsto, što znači da će ubuduće imati 29 mandata. SPÖ je dobio 2,4 odsto više glasova i osvojio je drugo mesto sa 14 mandata. Najviši porast glasova beleži FPÖ sa 6,6 odsto. Osvojenim 14,8 odsto glasova imaće 8 mandata u budućoj donjoaustrijskoj vladi. Iako će Zeleni i dalje biti zastupljeni u pokrajinskoj vladi, doživeli su najveći poraz od svih većih partija. Po prvi put se ove godine kandidovao i NEOS. Svojim ulaskom u parlament, ova partija će biti zastupljena u pokrajinskim vladama Vorarlberga, Beča i Donje Austrije.

Johanna Mikl-Leitne je u prisustvu muža, ćerke i kolega političara iz ÖVP-a nestrpljivo čekala rezultat.

PRELIMINARNI REZULTATI (28. januara 2018.):

www.mtel.at 0800 667 667 mtelat

POČNI GODINU UZ SUPER PONUDU.

POSTPAID

Samsung Galaxy S8 (64 GB)

0€

NEOGRANIČENI POZIVI PREMA EU, SRBIJI, BIH I CRNOJ GORI

20 GB

€ 45,90 mesečno uz SERVUS L

Neograničeni pozivi obuhvataju 8000 minuta koji važe za sve pozive prema svim mrežama EU, u Austriji kao i prema mobilnim i fiksnim mrežama Telekom Srbija grupe (mts u Srbiji, m:tel u BiH i m:tel u Crnoj Gori). Ponuda je dostupna u m:tel Austria šopu u Mariahilfer Strasse 103/8, 1060 Wien, kod ovlaštenih distributera širom Austrije ili na www.mtel.at

m:tel AUSTRIA Bliže kući

TELEKOM SRBIJA GRUPA

Burgenland vodi decu u svet opereta

Zajedničkim projektom pokrajinski Školski savet i organizatori Festivala opereta podržavaju razvoj talenata kod dece.

U petak, 10.01.2018. godine, na konferenciji za štampu u Eisenstadtu Školski savet za pokrajinu Burgenland (Landesschulrat) i organizatori tradicionalnog Festivala opereta Seefestspielen Mörbisch, koji se održava svakog leta, najavili su posebno iznenađenje za mališane.

Ove godine u junu, na Festivalu opereta u Mörbischu, održaće se premijerno izvođenje operete „Gorifca Marica"(„Gräfin Mariza") u produkciji za decu. Školarci u uzrastu od osam do 12 godina imaće jedinstvenu priliku da urone u čaroban svet operete. Izvođenja će se održati 25. i 26. juna u tri termina (9:00, 10:00 i 12:30). Delo je specijalno prilagođeno deci u skraćenoj verziji i traje jedan sat. „Kroz saradnju sa organizatorima festivala želimo da probudimo interesovanje kod mlađe dece za operete i generalno za muziku i nadamo se da ćemo im na taj način pomoći da otkriju svoje neotkrivene talente", izjavio je direktor za obrazovanje u Burgenlandu Mag. Heinz Josef Zitz i dodao da je izuzetno važno da se kroz ovakve projekte razvijaju talenti naših najmlađih članova društva.

Novi rekord za Neusiedler Seebahn

Železnice Neusiedler Seebahn osnovane su 2010. godine kao firma naslednica istoimenog akcionarskog društva.

Poslovna godina 2017.-ta protekla je i više nego dobro za železnicu Neusiedlerbahn. Broj putnika je porastao na 768.000, a broj prevezenih dobara iznosi 70.000 bruto tona. To znači da dnevno saobraća 30 putničkih i 112 teretnih vozova.

Od sprovođenja električne energije 2004. godine, intenzivno se radilo na modernizaciji ove železnice. Izgrađene su i otvorene mnogobrojne nove stanice poput Bahnhöfen Gols i Frauenkirchen i zamenjene šine. Generalni direktor NSB-a, Gerhard Gürtlich, navodi da broj putnika postojano raste od 2004. godine, a da je 2017. dostigao svoj rekord. „Rekord koji smo ove godine dostigli, što se broja putnika tiče, koji koriste našu zeleznicu, jasno pokazuje da su sve investicije imale efekta. Dobar investicioni program, uvođenje novih vozova i poboljšanje ponude su jako bitni za sve one, koji redovno koriste železnicu na putu do posla i kuće. Trudićemo se i u narednim godinama da unapređujemo uslove naših usluga", sa ponosom je istakao predsednik pokrajine Hans Niessl.

Aktivacija, orijentacija i kvalifikacija žena

Za svaku učesnicu u projektu napravljen je individualni, program koji je podeljen u module i traje godinu dana.

Gradska savetnica, Verena Dunst, predstavila je projekat za zapošljavanje žena pod nazivom „ABS – Aktiv bleiben im Südburgenland".

Na inicijativu gradske savetnice, ogranak AMS-a u Jennersdorfu u bliskoj saradnji sa Centrom za obrazovanje i zapošljavanje (Bildungs- und Beschäftigungszentrum – BBZ) u Rudersdorfu sproveo je ovaj projekat koji za cilj ima reintegraciju žena u poslovni svet. Glavnu ciljnu grupu ovog projekta predstavljaju samohrane majke, polaznice, ali i sve one, koje nisu stekle adekvatno obrazovanje i kojima je potrebno individualno savetovanje i osposobavljanje, kako bi povećale svoje šanse na tržištu rada. „Za 12 učesnica na ovom projektu je jako teško da se one same etabliraju u poslovnom svetu. Zbog toga želimo da ih podržimo i ohrabrimo i da im otvorimo niz mogućnosti. Moj glavni cilj je da poboljšamo situaciju zaposlenih u Burgenlandu s obzirom na to da se u poslednje vreme broj zaposlenih na puno radno vreme smanjuje", izjavila je Verena Dunst. Troškove za sprovođenje ove inicijative, koji za sad iznose 100.000 evra, pokriva pokrajina i Evropski socijalni fond (ESF).

Fotos: Bgld. Landesmedienservice

www.abfall.wien.at

Sauber, sauber: 10 Jahre WasteWatcher!

Wien zählt zu den saubersten Städten der Welt – und soll das auch bleiben!

Minus 60 Prozent illegal abgestellte Kühlgeräte, minus 58 Prozent bei illegal abgelagertem Sperrmüll, minus 17 Prozent illegal abgestellte Einkaufswagerln, 123 Millionen Tschick-Stummeln weniger jährlich auf dem Boden und 100.000 gefüllte Hundekotsackerl täglich in Wiens Mistkübeln: Der Erfolg der Sauberkeitsmaßnahmen in Wien ist nicht nur sichtbar, sondern auch ganz klar messbar – und einen zentralen Beitrag leisten dafür die WasteWatcher aber natürlich auch das Top-Angebot der Stadt Wien zur legalen Entsorgung von Müll. Seit Februar 2008 führten die WasteWatcher über 64.000 Amtshandlungen durch. Allein im Jahr 2017 gab es über 7.400 Organstrafen und knapp über 880 Anzeigen gegen Müllsünder. Ein Organmandat kostet 50 Euro. „Der Großteil der Wienerinnen und Wiener hält sich längst an die Sauberkeitsspielregeln, die paar „schwarzen Schafe“ werden gestraft. Ziel der Sauberkeitsoffensiven der Stadt sind aber nicht die maximalen Strafen, sondern maximale Sauberkeit in der Millionenstadt. Die Gelder sind zweckgebunden und werden wieder für Sauberkeitsmaßnahmen eingesetzt.

Gratis-Sackerl für mein Gackerl?

In der ganzen Stadt gibt es über 3.500 Gratis-Sackerl-Automaten. Über 100.000 "gefüllte" Sackerl landen täglich in Wiens öffentlichen Mistkübeln oder in Restmüllbehältern auf privaten Liegenschaften.

In den Parks und auf den öffentlichen Straßen stehen in Summe über 25.000 Papierkörbe auch für die Entsorgung des Hundekots bereit.

Host an Tschick?

In den letzten Jahren wurde das Angebot an Papierkörben mit Aschenrohren massiv ausgeweitet. Mittlerweile gibt es bereits über 19.700 Papierkorb/Ascher-Kombinationen und 2.100 freistehende Aschenrohre. Landeten im Jahr 2009 nur etwa 6,6 Mio. Stk. in den Aschenbechern, so waren dies 2017 über 123 Mio. Stk. – d.h. die Anzahl an ordnungsgemäß entsorgten Zigarettenstummeln hat sich in acht Jahren um den Faktor 18 erhöht.

Top-Angebot der MA 48 - kein Grund für Ausreden

Die österreichweite erstmalige Einführung von Sanktionsmöglichkeiten durch WasteWatcher war einer von drei Grundpfeilers der Aktion „Saubere Stadt“. Weitere Pfeiler sind der Ausbau des Serviceangebots und Bewusstseins- und Informationskampagnen:

- Es gibt mittlerweile 3.536 Hundesackerlautomaten mit "Gratis Sackerl fürs Gackerl"
- 25.000 öffentliche Papierkörbe von der MA 42 und der MA 48 in den Parks und auf den Gehsteigen, 19.900 sind mit Aschenbechern ausgestattet
- Zusätzlich gibt es ca. 2.100 freistehende Aschenrohre in Parks und bei anderen hochfrequentierten Plätzen wie bei U-Bahnen oder vor Theatern
- 6 Mistplätze wurden modernisiert, Mistplatz Stammersdorf wird gerade umgebaut
- Über 216.000 Altstoffsammelbehälter dienen der getrennten Sammlung.
- Das gesamte Angebot der MA 48 ist im Internet am Onlinestadtplan der Stadt Wien (www.wien.gv.at/stadtplan, bzw. über die 48er App abrufbar.
- Mit der Sag’s Wien App kann man Verunreinigungen melden

Fotos: Christian_Fuerthner, MA48

Doktor za automobile

Piše: Vera Marjanović
Fotografije: Diva Shukoor

AUTOMEHANIČAR. Dugi niz godina predano popravljajući automobilske motore, Josip Papković (46) je postao poznat među ljudima našeg porijekla. Prije pola godine osamostalio se u poslu.

Sa nepune dvije godine starosti, Josipa su roditelji iz rodnog Viteza (BiH) doveli u Beč. Nakon osmogodišnje škole, završio je automehaničarski zanat, a kako teži savršenstvu, paralelno uz rad se doškolovavao i postajao poznat među vlasnicima automobila. To je naročito bilo vidljivo dok je radio u međunarodnom koncernu Midas. „Počeo sam kao pomoćni radnik, a kroz godine sam usvajao poslovnu politiku firme, usavršavao se, završavao brojne module i stekao sopstvenu koncesiju. Naporno radeći, peo sam se stepenicama uspjeha i stigao do pozicije poslovođe u jedoj Midasovoj filijali. Na tom mjestu ostao sam 18 godina, dajući sve od sebe da brojni klijenti budu zadovoljni, ali i da opravdam očekivanja poslovnog vrha koncerna. Da sam u tome uspijevao govori i činjenica da sam sa svojim timom više puta bio nagrađivan kao najbolji u Austriji", prisjeća se Josip ne tako davnog vremena.

Ozbiljna bolest

U želji da odgovori svim zadacima, Josip je prosto sagorio. Dobio je Burnout, ozbiljnu bolest savremenog vremena, od koje najčešće obolijevaju menadžeri.

„Bilo mi je teško, bolest me je plašila. U pojedinim momentima optuživao sam sebe što sam se na radnom mjestu tako bezrezervno davao, ali nisam umio drugačije. Naravno, u meni je uvijek u podsvijesti postojala strepnja da bih mogao ostati bez posla, a otac sam troje djece, što je velika odgovornost. Egzistencija moje porodice nije smjela biti dovedena u pitanje. Sve to je iz dana povećavalo pritisak na mene, što me je gurnulo u ozbiljni zdravstveni problem. Liječenje je trajalo devet mjeseci, od kojih sam sedam sedmica proveo na klinici specijalizovanoj za liječenje Burnouta, odlučan i uporan da izađem iz pakla bolesti. Kad sam vidio koliko teških slučajeva ima i ko sve obolijeva, shvatio sam da moj slučaj nije ni blizu najtežima, pa sam bio dodatno motivisan da ozdravim", na teški period života osvrnuo se gospodin Papković.

Nakon što je pobijedio bolest, Josip je odmah krenuo sa traženjem posla. Tri mjeseca je bio na evidenciji nezaposlenih.

„Nisam neradnik, nikad nisam živio na teret države i bilo mi je važno da što prije nađem posao. Imao sam više ponuda od

dobrih firmi, ali moja supruga Ruža mi je sugerisala da se osamostalim. Rekla je da sve ono čime bih se bavio u tuđoj, mogu raditi i u sopstvenoj firmi, ali čuvajući zdravlje, lagano i bez stresa. Uplašena zbog svega što smo zajedno preživjeli, bila je uporna, pa nije bilo druge, nego da je poslušam", ističe naš sagovornik zaslugu supruge u donošenju odluke o novom poslovnom početku.

Stvoren je Josip's Carbox

Administrativni put ka poslovnoj samostalnosti vrijednom čoveku nije bio težak, a posla se nije plašio.

„Na sreću, dobio sam kredit od banke, pa nije bilo nesavladivih prepreka. Preuzeo sam poslovni prostor u kojem je već obavljana ista djelatnost, preuredio ga i opremio po sopstvenim potrebama i prije šest mjeseci startovao sam u sopstvenoj radionici. Moja žena od početka mi je bila glavna podrška, a kratko nakon otvaranja pridružio mi se Roland Bošnjak, moja desna ruka u poslu. Danas u mojoj firmi Josip's Carbox imam dvojicu uposlenika i dva učenika, a planiram da naš tim uskoro proširim. Informacija o mojoj radionici pročula se dosta brzo, a posebno me raduje što me, pored novih, pronalaze i stare mušterije, o čijim sam se automobilima brinuo dugi niz godina, dok sam radio u Midasu. To mi je potvrda da sam ranije radio dobro i da mi ljudi vjeruju, što mi je velika satisfakcija nakon višemjesečnog odsustva", s ponosom ističe Josip.

Brojne povoljnosti

Briga o automobilu je, prije svega, briga o sigurnosti u saobraćaju. Zato Josip Papković ništa ne prepušta slučaju, već temeljito vodi računa o svim sitnicama koje se tiču motora.

20 – 30%
povoljnije su cijene usluga.

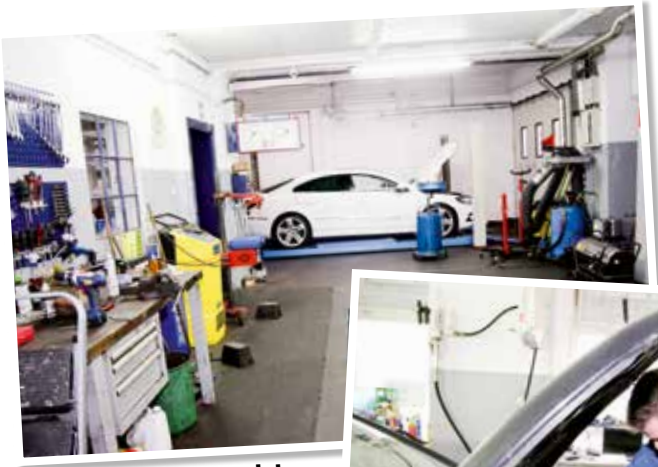

Uz pomoć novih kompjuterskih programa kod 90% automobila može se pronaći i otkloniti kvar.

VAŽNO!
Svim čitaocima magazina KOSMO, firma Josip's Carbox do 1. maja daje specijalni **popust od 10%** na sve usluge.

Briga o automobilu je briga o sigurnosti u saobraćaju, pa se vodi računa o svim sitnicama koje se tiču motora.

„Naši ljudi često porodično putuju u rodni kraj, pa im automobili moraju biti sasvim ispravni, kako bi bili sigurni oni, ali i svi drugi učesnici u saobraćaju. Vjerujte, da mi bilo ko dođe i da, uz tvrdnju da mu je auto ispravan, zatraži samo čuvenu naljepnicu koju zovemo Pickerl, odbio bih ga. Ja automobil moram prvo pregledati, jer to je stvar profesionalne etike i brige za sve učesnike u saobraćaju", kategoričan je čuveni bečki automehaničar.

Mušterijama firme Josip's Carbox nude se brojne povoljnosti, koje se tiču usluga i cijena.

„Radimo balansiranje automobilskog trapa i sve popravke motora, a cijene satnice i materijala 20 – 30% su povoljnije u odnosu na druge radionice u gradu. Naravno, podrazumijeva se da koristimo materijale vrhunskog kvaliteta, a od proizvođača imam dobre rabate. Klijenti nam se mogu obratiti i zbog kupovine, balansiranja i svih drugih radove na gumama, kao i lagerovanja. Naglašavam da su naše cijene 30% povoljnije od svih drugih. Dobri ugovori sa velikim proizvođačima dozvoljavaju mi da smanjim troškove mušterijama, koje mogu birati marku guma za svoje četvorotočkaše", naglašava Josip, dodajući da cijene drži na prihvatljivom nivou, vođen starom izrekom – bolje je da kaplje, nego da curi.

U radionicu Josip's Carbox klijenti mogu doći i bez zakazanog termina, a ostavljeni automobili su na sigurnom jer unutar radionice postoji parking. Važno je naglasiti da popravka automobila najnovije generacije za Josipa i njegove saradnike ne predstavlja poteškoću.

U Josip's Carbox može se doći i bez zakazanog termina, a u radionici postoji parking.

„Imamo najnovije kompjuterske programe, pa kod 90% automobila možemo ustanoviti kvar i popraviti ga. No, moram naglasiti da sam ja automehaničar starog kova, pa kad se desi da kompjuter ne pokaže gdje je kvar, bez problema ga pronalazim jer poznajem dušu motora. I svoje učenike usmjeravam u tom pravcu, nesebično im prenoseći svoje znanje. Želim da postanu dobri majstori, a kako planiram da ime firme učinim prepoznatljivim, kao i da otvorim još jednu filijalu, cilj mi je da zadržim ljude koji kod mene izučavaju zanat. Ne žurim, sam određujem ritam rada i zaradu, nisam pod pritiskom i u stresu. U velikim koncernima sve je podređeno stvaranju profita, a kod nas malih više se misli na čovjeka, njegove potrebe i mogućnosti. Drugačija je poslovna politika, pa nam se zato ljudi rado vraćaju", rekao je za KOSMO Josip Papković, otkrivajući nam da među svojim mušterijama ima i puno austrijskih fudbalskih zvijezda, trenera itd.

Kontakt:

Josip's Carbox
Fröbelgasse 33-35
1160 Wien
Tel.: 01 493 17 85,
0664 300 86 54
E-Mail:
carbox@a1.net
www.josipscarbox.at

Stanica gubitnika

Piše: Petar Rosandić
Fotografije: Diva Shukoor

društva

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

WESTBAHNHOF. Taj bečki željeznički kolodvor često se u medijima spominje kao žarišna točka na kojoj se okupljaju nezaposleni mladi, prosjaci, dileri i ovisnici. Je li Westbahnhof stvarno tako strašan kao što ga prikazuju?

„Izbjeglice nisu problem, nego droga i alkohol", kaže prodavač novina Farazi (22).

SITUACIJA JE BOLJA.

„Situacija na Westbahnhofu se smirila, ustvari je sve bolja", kaže H. Pepp koji radi na kiosku s duhanom.

Otkako je 2010. završeno njegovo renoviranje, kada je ponovo otvoren zablistao u moderniziranom izdanju, gradski željeznički kolodvor Westbahnhof na zapadu Beča nije samo postao znatno impresivniji i veći. Istovremeno, on je zbog droge, prosjaka, alkoholiziranih osoba i fizičkih sukoba međusobno zaraćenih mladih grupa proteklih godina sve češće bio tema stranica crne kronike lokalnih medija. To samo po sebi nije neobično za kolodvor u jednoj većoj europskoj metropoli. Dovoljno je sjetiti se priča o berlinskom Zoo kolodvoru kao središnjem okupljalištu berlinskih narkomana, čije su slike još potkraj sedamdesetih godina prošlog stoljeća šokirale Europu. Ili pak otvoriti frankfurtske lokalne novine koje danomice pišu o problemima u tamošnjoj ozloglašenoj četvrti „Bahnhofsviertel", punoj narkomanije, igre na sreću i ulične prostitucije.

ÖBB je udvostručio broj sigurnosnih snaga na Westbahnhofu.

Okupljanje margine društva

Stoga ne čudi da bečki Westbahnhof, kao i mnogi kolodvori diljem europskih metropola, kao centralno mjesto gradskog prometa okuplja mnoge ljude s margine društva. No, u zadnje dvije godine u medijskim natpisima dnevnih austrijskih tabloida često se stavlja akcent upravo na prisutnost izbjeglica. „Opet tučnjava između mladih Afganistanaca i Čečenaca", bio je samo jedan u nizu naslova austrijskog dnevnog tabloida Österreich koji je češće pisao o masovnim tučnjavama mladih izbjeglica, a koji je poznat po tome što nove bečke migrante većim dijelom prikazuje u kontekstu kriminala i nasilja. Brojni članci o „rasulu na Westbahnhofu" i „izbjegličkim grupama od 60 do 80 osoba ispred fast food trgovina" ostavili su trag i za njegov imidž: danas je u percepciji građana Beča možda čak i više ozloglašen nego željeznička stanica na Prateru.

„Je li to opravdano ili ne?", želimo doznati od mladog prodavača novina koji svaki dan stoji na Westbahnhofu i, htio ili ne htio, budno prati zbivanja oko sebe. „Ljudi često ograničavaju Westbahnhof kao mjesto kriminala izbjeglica. Ali, po meni je najveći problem ovdje droga. Pod utjecajem droge i alkohola vidio sam i izbjeglice, ali i domaće Austrijance, i Slovake i druge skupine stranaca kako ovdje prave probleme. Naravno, možda je ovdje najveći broj izbjeglica, ali reći da su samo oni problem bilo bi prejednostavno", kaže 22-godišnji prodavač novina Farazi. Pripovjeda nam da je dan prije našeg dolaska na Westbahnhof ispred njegovih očiju došlo do tučnjave između dvije osobe, a sve se završilo najprije intervencijom sigurnosnih snaga ÖBB-a, a zatim policije, koja je od 2015. godine brojčano udvostručila prisutnost „ljudi u plavom" na Westbahnhofu. Ipak, Farazi ne djeluje kao da se boji mjesta na kojem radi. „U zadnje vrijeme događaju se manji, pojedini incidenti, ali nema toliko masovnih tučnjava i sličnoga", kaže Farazi kojeg u obavljanju njegova posla ustvari više ometaju alkoholizirani pijanci i ovisnici o drogi. Oni se, naime, često znaju smjestiti baš pokraj njegovog štanda s novinama, što, kaže, „nije primamljivo za same kupce".

„Novinari su krivi za sve"

Iako autor ovog teksta nije prijatelj uopćenih, ali u Austriji sve češćih priča s pojednostavljenom tezom kako je s izbjeglicama na određena gradska mjesta došao i kriminal, jedno ipak moramo potvrditi: u potrazi za mladim azilantima na Westbahnhofu nismo dugo trebali da bismo ih pronašli. Mnogi od njih su upravo ovdje započeli svoju priču o Austriji, a ako se prisjetimo Südbahnhofa (južnog kolodvora) potkraj šezdesetih i sedamdesetih godina, i on je bio glavno okupljalište tadašnje ex-yu-migracije u Austriju. Na Westbahnhofu, nema dvojbe, očigledna je prisutnost sirijskih, čečenskih i afganistanskih izbjeglica. No, jesu li oni zaista opasnost po društvo, što nam

Somalijac Abdi: „Manjina pravi probleme, ali novine tvrde da je riječ o većini".

BLEJA NA WESTBAHNHOFU.

„Ovdje sve radi do dugo u noć, ovdje se okupljamo i blejimo nakon obaveza”, otkrivaju nam mladi Naser i Muhamed.”

sugeriraju članci austrijskih tabloida? Mnoge mlade izbjeglice, čim čuju da smo došli u novinarskoj misiji, brzo završavaju razgovor s nama. U razgovoru s njima osjeti se i da je na ovom kolodvoru prošao velik broj novinskih ekipa, a mnogi od njih su samo tražili „živo meso” kako bi napisali još jednu priču o izbjegličkom kriminalu. Kako to već biva u novinarskom poslu, čak i ako niste autor tuđih priča i ako niste iz medija sklonih desnom populizmu, automatski postajete meta i sukrivac za sve članke kolega koji su prethodno objavljeni. „Pustite nas na miru više. Samo zbog svih tih članaka je situacija sve lošija, i samo zbog toga se svi ponašaju sve gore i gore”, kaže nam afganistanski mladić koji, blago rečeno, nije oduševljen našim dolaskom na zapadni bečki kolodvor.

„Pod utjecajem alkohola vidio sam izbjeglice, ali i Slovake i domaće Austrijance kako prave probleme”, kaže prodavač novina.

Bez perspektive

Ipak, neke uspijevamo razuvjeriti u njihovoj zamisli da smo došli sa „lešinarskom misijom”, a mladi Afganistanac Naser anonimno za nas govori o tome što se događa na Westbahnhofu. Pristaje da ga slikamo s leđa zajedno s njegovim prijateljem Muhamedom. Naser je dvije godine u Austriji, a dobar dio slobodnog vremena provodi upravo na Westbahnhofu. „Blejimo ovdje, ne znamo kud bismo inače. Posla nema, nema perspektive, ali ovdje se uvijek nešto zbiva. Ovdje je sve otvoreno do dugo u noć”, kaže 19-godišnji Naser. Kada ne pohađa tečaj njemačkog jezika koji, uzimajući u obzir da je dvije godine tu, govori odlično, onda s društvom rado ode na Westbahnhof. „Svašta sam ovdje doživio, i dobre i loše dane. Istina, bilo je loših situacija, nekad zbog droge, nekad zbog sukoba. Ali, ne dolazim ovdje da bih pravio nerede, ne želim probleme. Družimo se, blejimo, odemo na klopu i tako to”, kaže Naser. Iako priznaje da je dolazilo do incidenata, kaže da se u zadnje vrijeme sve smirilo i da je u fokusu više provod i druženje nego traženje problema. „Problema imamo svi mi dovoljno. Nisam vidio obitelj dvije godine, otkako sam otišao iz Sirije. To je pravi problem”, dodaje njegov prijatelj Muhamed koji je, za razliku od Nasera, uspio pronaći mjesto za zanat te trenutno pohađa obuku za automehaničara. I dok Muhamed već ima cilj pred očima, odnosno želju da kasnije pronađe posao kao automehaničar, mnogi „blejači” s Westbahnhofa nemaju ni približno istu perspektivu. Ako velikom broju nezaposlenih izbjeglica prirodate i domaće alkoholičare i ovisnike o drogi, brzo ćete shvatiti da je Westbahnhof ustvari svojevrsno okupljalište najvećih gubitnika društva.

„Najgore mjesto u Beču”

Od Muhameda i Nasera nešto stariji Somalijac Abdi (24) kaže da je priča o izbjeglicama nasilnicima „prenapuhana”. „Evo, vidite, tu se vidimo da bi nešto pojeli, porazgovarali... Oni koji žele probleme i nasilje, to je ipak jedna manjina. Nema mnogo mjesta u Beču gdje smo uistinu dobrodošli, pa smo možda baš zato na Westbahnhofu”, kaže Abdi. Pripovjeda nam da je u Austriji zbog tamnopute kože došao u dodir s rasizmom, među inim i kada je pohađao zanat u ustanovi Jugend am Werk. „Prekinuo sam taj zanat. Ne želim biti ničija boks vreća za ispumpavanje frustracija”, dodaje Abdi te zaključuje da situacija na Westbahnhofu „nije tako strašna kao što se prikazuje”. Nešto sasvim suprotno nam pak kaže Joma Eshtewi, čuvar Merkura. „Svakodnevno krađe, tučnjave, svašta se događa... Ali, situacija se i popravila s vremenom i s pojačanim brojem sigurnosnih snaga”, kaže nabildani Iračanin Joma, ali za Westbahnhof zaključuje da je to ipak „najgore mjesto u gradu”. Vjerojatno, kako to u životu biva, istina se nalazi negdje u sredini: Westbahnhof sigurno nije mjesto čestite svetosti, naprotiv. Ali, nije ni bečki Chicago, kao što ga netki vole prikazati. „Ne bojim se. Bilo je svakakvih situacija, ali mora se reći da je to sve dovedeno pod određenu kontrolu. Manjina pravi probleme, nije riječ o većini”, zaključuje H. Pepp, zaposlenik kioska s duhanom koji već godinama radi na Westbahnhofu.

„Svakodnevno krađe, tučnjave... Ovo je najgore mjesto u gradu”, kaže čuvar Merkura.

DILEME. Da li prerani ulazak u digitalni svet šteti razvoju dece? Da li ih čini srećnima, ili zavisnima? Da li je teško pravilno dozirati korištenje elektronskih uređaja, bune li se deca? Odgovaraju roditelji!

Piše: Vera Marjanović
Fotografije: Diva Shukoor

Jede li digitalna našu decu?

Paralelno sa sklapanjem prvih rečenica, današnja deca bez greške startuju crtane filmove i pesmice na mobilnim telefonima i tabletima. I najnemirnniji mališani se lako i brzo umire kad im se u ruke da elektronski uređaj, a brojne studije su napisane na temu – koliko je to pravilno, odnosno opasno. Dok neki roditelji tvrde da im deca uz sadržaje sa YouTubea sa neverovatnom lakoćom uče engleski, drugi smatraju da najmlađe treba, što je duže moguće, držati daleko od blagodeti savremene tehnologije. Istina je da se paralelno sa osnovnim opismenjavanjem deca moraju opismeniti i digitalno, kako bi mogla funkcionisati već od ranih školskih dana. Nažalost, savremeni ritam života i rada sve manje vremena ostavlja za tradicionalne porodične odnose, komunikacija je značajno smanjena, pa kad roditelji shvate da su im deca duboko zagazila u svet kompjuterskih igrica, a ponekad i neprimerenih sadržaja sa interneta, problem se otežano rešava. Uostalom, Svetska zdravstvena organizacija je nedavno zavisnost od pomenutih igrica uvrstila na spisak ozbiljnih bolesti, što bi trebalo da bude alarm za previše popustljive roditelje. KOSMO je razgovarao sa mamama koje nastoje da snagom autoriteta, kroz razgovore, ali i zabrane, decu drže pod kontrolom.

Dr. Silvia Nadjivan: *„Primenjujem zabrane"*

Dr. Silvia Nadjivan, politikolog, kaže da je njen sin Damian (11) odrastao uz elektronske uređaje jer su supugu i njoj kompjuteri za rad bili neophodni i kod kuće.

„Igrao se kompjuterskim mišem i pažljivo posmatrao efekte na ekranu. Sećam se, imao je dve godine kad je moj suprug kući doneo smart telefon. Damian je prstićem počeo da šeta po displeju, kao da to radi svakog dana. Registrovao je šta radi tata i iz prve uspeo da pogodi šifru", priča Silvia.

Sve do napunjene šeste godine, kad je od oca dobio svoj prvi tablet, Damianu su roditelji na YouTube birali crtane filmove koji su odgovarali njegovom uzrastu.

„Sve je bilo na engleskom, a uz grupu u vrtiću znanje mu se širilo, što je danas primetno u školi. Mislila sam da je prerano za njegov tablet, ali vreme mu je bilo ograničeno, a tako je i danas. Tokom radne sedmice ne može ga koristiti, a vikendom mu je dozvoljeno da sat – dva uđe u svet koji sva deca vole", nepopustljiva je Damianova mama.

Jednom je zbog četvorke iz nemačkog Damianu otac na dva meseca zabranio korištenje tableta i mobilnog telefona.

„U tom periodu više je vežbao i učio nemački, pa je uz malo više truda popravio ocenu. Dakle, vaspitna mera je urodila plodom, a kazna ga je naučila da su obaveze na prvom mestu. Naš sin je svoj mobilni telefon dobio sa osam godina, jer mi je važno da se u svakom času mogu čuti sa njim, ali bez internet opcije. Kod kuće pod našim nadzorom koristi WLAN. S obzirom da škola ima sopstvene internet programe, u koje se deca uloguju i odgovaraju na pitanja, a rezultati se ocenjuju, Damian je za Božić dobio svoj laptop jer će takvih zadataka ubuduće biti sve više", objasnila je Dr. Nadjivan.

Samo vikendom je Damianu dozvoljeno da sat – dva uđe u digitalni svet koji sva deca vole.

Fotos: iStockphoto

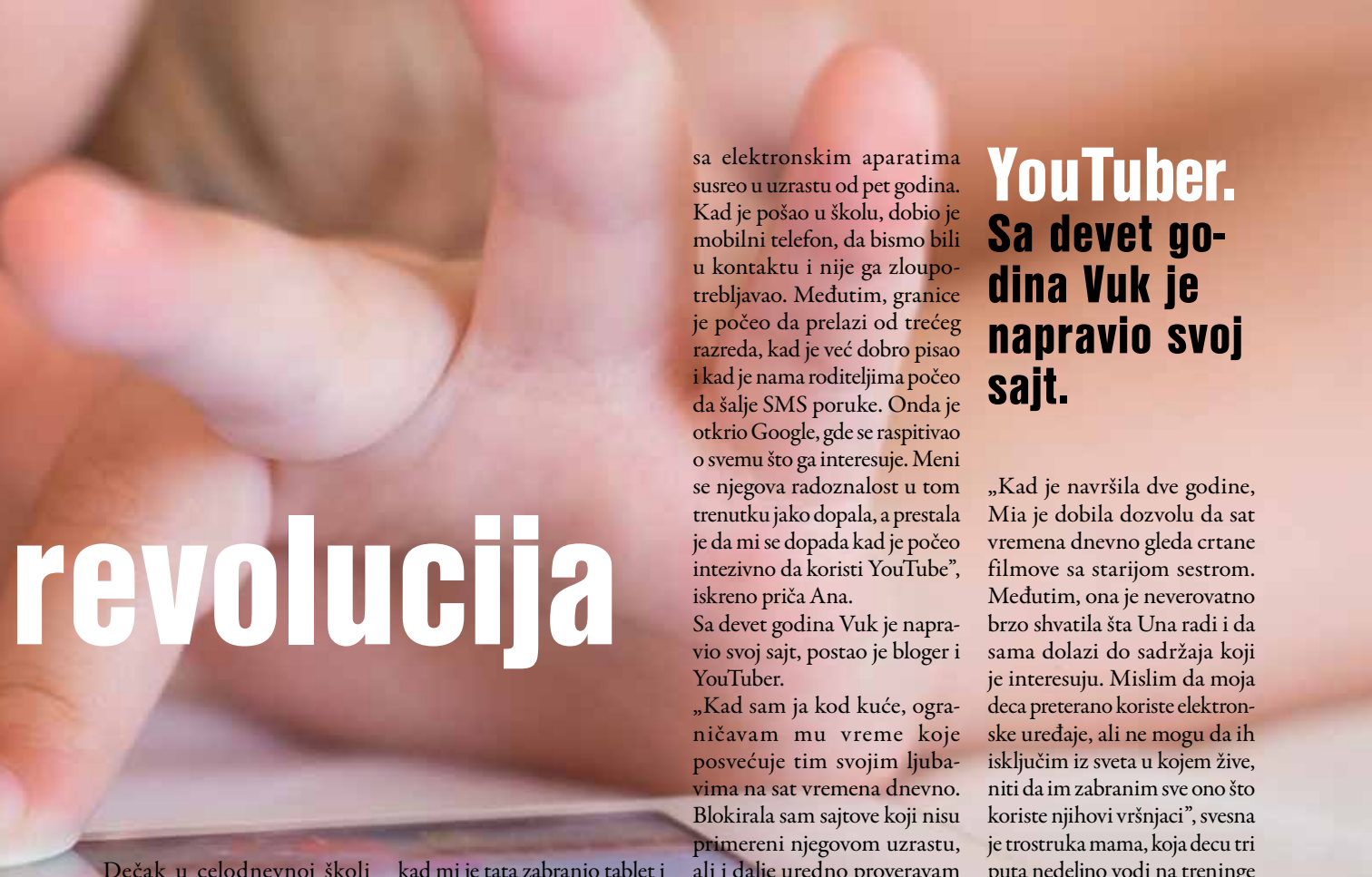

revolucija

Dečak u celodnevnoj školi trenira košarku i svira klavir, a tokom vikenda sa roditeljima ide u zabavne parkove, u prirodu, u pozorište i u bioskop.

„Mi se zaista intezivno bavimo detetom. Moj stav je da mu obavezno treba približavati knjigu jer je ništa ne može zameniti. Damianu sam čitala još u vreme kad je bio beba, a sada on to sam redovno čini. Da se razumemo, elektronski mediji ne smeju biti zamena za babysitera, ma koliko to ponekad bilo lakše kad mame imaju obaveze. To je samo jedan deo odrastanja i deca treba da budu deo tog sveta, ali nikako ne sme biti jedini sadržaj koji im se pruža. Za razvijanje kreativnosti i za edukaciju ima puno sadržaja i treba ih koristiti", ističe Silvia, podvlačeći da je redovna i kvalitetna komunikacija roditelja sa decom od najvećeg značaja i da je ništa ne može zameniti.

Damian: *„Ne bunim se"*

„Kad mi mama i tata kažu da ostavim tablet, ne ljutim se, a ne bi mi ni pomoglo. Znam da ću ono što me interesuje imati za vikend, kad smem da ga koristim. Malo sam se bunio kad mi je tata zabranio tablet i telefon, ali sam video da nema svrhe. Kad su dva meseca istekla, ocena mi je bila bolja. Rado igram misaone igrice u kojima treba pokazati brzinu, a kad sam počeo da čitam, dopale su mi se igre asocijacija. Volim i Lego kocke, autiće i druge igračke. Dopada mi se kad se na časovima biologije preko telefona ulogujemo na testove i odgovaramo na pitanja, a kod kuće na mom novom laptopu radim testove iz engleskog. Sa roditeljima rado igram karte i uživam u našim izletima".

Ana Trajković Stojanović: *„Temelj je u kući"*

Odmah na početku razgovora, Ana Trajković Stojanović, defektolog (specijalni pedagog) po struci, istakla je da njena deca – Vuk (11), Una (8) i Mia (2,5) imaju različite želje kad su elektronski uređaji u pitanju, što je i razumljivo, s obzirom na njihov uzrast.

„Mi roditelji treba da usmeravamo decu i temelj se stiče u kući. Kad sam dobila Vuka, dosta dugo sam ga držala podalje od svega što zrači, pa se on sa elektronskim aparatima susreo u uzrastu od pet godina. Kad je pošao u školu, dobio je mobilni telefon, da bismo bili u kontaktu i nije ga zloupotrebljavao. Međutim, granice je počeo da prelazi od trećeg razreda, kad je već dobro pisao i kad je nama roditeljima počeo da šalje SMS poruke. Onda je otkrio Google, gde se raspitivao o svemu što ga interesuje. Meni se njegova radoznalost u tom trenutku jako dopala, a prestala je da mi se dopada kad je počeo intezivno da koristi YouTube", iskreno priča Ana.

Sa devet godina Vuk je napravio svoj sajt, postao je bloger i YouTuber.

„Kad sam ja kod kuće, ograničavam mu vreme koje posvećuje tim svojim ljubavima na sat vremena dnevno. Blokirala sam sajtove koji nisu primereni njegovom uzrastu, ali i dalje uredno proveravam gde se šeta po internetu. Ne buni se jer ne sme, ali znam da mu nije pravo", poverila nam se Vukova mama, dodajući da sina usmerava ka korištenju laptopa i rešavanju školskih zadataka i online testova za utvrđivanje gradiva, nakon čega on obavezno traži dozvolu da malo pređe na telefon.

Za razliku od brata, Una i Mia više gledaju crtane filmove i programe „slađeg" sadržaja. Međutim, mami smeta što i u tome ima dosta agresije i nepristojnosti, koju deca imitiraju.

YouTuber. Sa devet godina Vuk je napravio svoj sajt.

„Kad je navršila dve godine, Mia je dobila dozvolu da sat vremena dnevno gleda crtane filmove sa starijom sestrom. Međutim, ona je neverovatno brzo shvatila šta Una radi i da sama dolazi do sadržaja koji je interesuju. Mislim da moja deca preterano koriste elektronske uređaje, ali ne mogu da ih isključim iz sveta u kojem žive, niti da im zabranim sve ono što koriste njihovi vršnjaci", svesna je trostruka mama, koja decu tri puta nedeljno vodi na treninge plivanja, a starija devojčica svira flautu.

Kao defektolog i pedagog, Ana o ovoj temi još kaže:

„Preterano korištenje elektronskih uređaja među decom smatram štetnim zbog zračenja, smanjenja koncentracije i pažnje, zbog nižeg kvaliteta komunikacije među vršnjacima, povećane hiperaktivnosti i agresivnosti kod dece, a kad im se ograniči korištenje, ona postaju nervozna i netolerantna. Naravno, tu je i zavisnost koja može biti ozbiljan problem.

Za razliku od Vuka, Una i Mia više gledaju crtane filmove i programe „slađeg" sadržaja.

Međutim, deca danas mnogo lakše i brže dolaze do željenih informacija, dok smo mi nekad morali čitati enciklopedije. Evo, moja Una je uz crtane filmove odlično savladala engleski.

Vuk: *„Imam 900 pratilaca na YT"*

„YouTuber sam postao sa devet godina. Svojim klipovima zabavljam drugare kad imaju loš dan u školi. Kažu da im popravljam raspoloženje, a te njihove reči popravljaju moje raspoloženje. Na YT pronalazim smešne klipove i objavljujem ih na mom kanalu, ali i sam snimam telefonom neke sadržaje. Dnevno dobijam više stotina klikova, jer trenutno imam oko 900 pratilaca. Za moj blog sa sestrom snimam klipove o tome kako se devojčice šminkaju i kako se igraju. Niko od mojih drugara to ne radi, pa sam glavni u društvu. Ljutim se često na mamu kad mi kaže da ostavim telefon, ali mi to ne pomaže puno. Kad odrastem, želim da pored studija na YT zarađujem novac, pa da kupim telefon i tehniku najboljeg kvaliteta".

Tatjana Sekulić: *„Bez elektronike"*

Istoričarka umetnosti Tatjana Sekulić, mama Nike (7) i Luke (3), ima tradicionalne stavove, kad je vaspitanje dece u pitanju. „U našem okruženju, svi roditelji se trude da deca što manje koriste elektronske uređaje. Naime, gotovo svi njeni drugari iz vrtića sa njom su u istoj školi, tako da smo i mi roditelji u kontaktu, viđamo se, puno razgovaramo i dogovaramo se o mnogim stvarima vezanim za decu. Kad je polazila u školu, Nika me je molila da joj dam moj stari telefon i ja sam popustila. Međutim, čim smo počele da vežbamo čitanje i pisanje, oduzela sam joj ga, jer je počela da ga koristi sve više i više, što mi se nikako nije dopalo. Jednostavno, znala je da se preko YT zakači na neki američki sajt i da gleda presvlačenje lutkica, što je sadržajem primereno njenom uzrastu. No, želela je za to više vremena, nego što sam ja smatrala da treba. Sad zna da me zamoli da joj pomalo dozvolim taj vid zabave, ali to je povremeno po pola sata i nikako duže", kategorična je Tatjana.

Ako Nika u celodnevnoj školi ne uradi domaće zadatke, mama sa njom radi kod kuće, nastojeći da kod devojčice stvori radne navike. Doduše, povremeno pribegava uceni.

„Ucenim je tako što joj kažem da će moći kod kuće da bude na telefonu, ako u školi uradi zadatke. Vidim da to prolazi. Nažalost, tokom radne sedmice mi roditelji jako malo vremena provodimo sa decom, pa nastojim da što više sa njima razgovaram, da se igramo, jer taj kontakt treba negovati. Smatram da je to i za njih i za nas korisnije od crtanih filmova, raznih sajtova i igrica. Sa Nikom na laptopu učim engleski, ali sam zaista uverena da deci u tom uzrastu nije neophodan mobilni telefon da bi otkrivala svet. Naravno, ne mogu ja moju decu izolovati, niti ih učiniti drugačijom od drugih", svesna je gospođa Sekulić.

Roditelji će joj kupiti mobilni telefon kad pođe u treći razred, što Nika nestrpljivo čeka.

Pošto nameravaju da devojčicu do polaska u treći razred vode u školu i vraćaju je, roditelji imaju dogovor da joj kupe mobilni telefon kad se na tom putu osamostali.

„Nika to jedva čeka. Dozvoliću joj i pristup internetu, ali ću svakako kontrolisati gde se u virtuelnom svetu kreće. Za sada u okviru škole moja ćerka ide na časove glume, što joj se dopada, a ukoliko pokaže interesovanje i za sport, mi ćemo joj i to omogućiti, kako ne bi bila preterano usmerena na toliko željeni telefon. Luku za sada ne interesuju elektronski uređaji. Na televiziji pogleda neki crtani film, ali se najradije igra kockicama i autićima", opisala je svoje mališane Tatjana.

Kad ima ekran ispred sebe, dete samo sluša i gleda, ali nema interakcije.

MOZAK.

Prve tri godine života su formativne za razvoj.

Reč psihologa Mag. Olja Ivanović Vladušić

„Smatram da prve tri godine života, koje su formativne za razvoj mozga deteta, mogu da prođu bez korišćenja elektronskih uređaja. Dete neće izgubiti ništa, što kasnije ne može nadoknaditi, u smislu odnosa sa elektronikom. No, moje glavno pitanje, s obzirom na vreme u kojem živimo, zauzetost roditelja i stres koji nas prati je – da li možemo izbeći davanje tih uređaja deci? Deca rastu i uče po modelu, a kad vide da roditelji u rukama imaju telefone, tablete i ostalo, sami posežu za njima. U našem okruženju vidim da roditelji ne mogu izbeći da detetu dozvole da vidi šta je to. Moje dete je sa dve godine po desetak minuta gledalo crtani film, a sa tri je na tabletu slagalo slagalicu. Pokušavala sam da to doziram. Međutim, važnije od toga je koliko mi sa detetom mimo toga gradimo odnos, jer je u najranijem uzrastu najvažnija njegova povezanost sa primarnim roditeljem, a to je obično majka.

Oljino dete je sa dve godine po desetak minuta gledalo crtani film.

Pri tome ne mislim samo na fizičko, nego na mentalno i emocionalno prisustvo majke u odnosu sa detetom. Kad to postoji, sve ostalo možemo da balansiramo i da postepeno uvodimo. Ali, ako toga nema, nego se kao zamena nudi tablet, gubimo konce.

Što se tiče tvrdnji da se uz YT uči jezik, istraživanja govore, a i moje je iskustvo takvo, da deca najbolje uče kroz aktivni kontakt, mnogo bolje nego kad imaju jednosmernu priču. Kad ima ekran ispred sebe, dete samo sluša i gleda, ali nema interakcije. Ako već mora da mu se pusti neka pesmica, a ja sam za to da mu pevaju roditelji, bolje je da to bude audio, nego video snimak, kako bi mu se u glavi razvijala vizuelizacija onoga što čuje.

Meni su učitelji pričali da je kod ove generacije primetna slabija integracija svih čula. Mnogo je dominantnije vizuelno čulo, jer deca, više nego prethodne generacije, rastu uz ekran. To se vidi kad đaci u školi dobiju zadatak da drugu prepričaju put od kuće do škole, gde su potrebne određene mentalne mape u glavi, mnogi nisu znali kako da krenu, za razliku od prethodnih generacija, koje su sa lakoćom o tome govorile.

Provodeći mnogo više vremena u digitalnom svetu, a to znači u kući, deca su više fizički zaštićena. U Americi su ranije mladi jedva čekali da dođu u godine kad im zakon odobrava polaganje vožnje, kako bi seli za volan jer im je to značilo slobodu. Nove, tzv. 'i' generacije, to mnogo manje zanima. Zato se, tvrdi statistika, dešava mnogo manje saobraćajnih nesreća. Takođe, manje je nasilja, ubistava, fizičkih pretnji. Nažalost, sa druge strane gledano, mnogo je više depresivnosti, usamljenosti, izolovanosti, veći je broj suicida. Današnji mladi nešto kasnije počinju da se zabavljaju i da stupaju u seksualne odnose, što će se odraziti i na razvoj njihovih kasnijih emotivnih i partnerskih odnosa. Za mene je ključno da preterana usredsređenost na društvene mreže onemogućava deci da razviju prave socijalne veštine, koje se razvijaju u živoj interakciji sa vršnjacima. Danas se sve to svodi na elektronske uređaje jer, čak i kad izađu zajedno, mladi sve snimaju i postavljaju na društvene mreže".

UNICEF

Među svaka tri korisnika interneta u svetu je jedno dete.

PAŽNJA!

Prisustvo dece na internetu je pod slabim nadzorom i postaje opasno.

Darmfit durch den Winter

mit OMBE Darm-Synbiotika aus der Apotheke!

Jetzt neu!

Ideale Ergänzung zum Antibiotikum!

Für das Immunsystem!

028_OMB_1217

OMBE DRINK | OMBE DRINK KIDS & CO | OMBE IMMUN

€3,- Bonus

einlösbar in Apotheken bis 31.03.2018

Gutschein nicht in bar ablösbar, nicht mit anderen Aktionen kombinierbar

Refundierung bitte über Ihren STADA Außendienst

STADA Alles Gute! www.ombe.at OMBE für den Darm

STRUČNJACI. **Njihovi životni putevi i specijalizacije su različiti, ali jedno im je zajedničko – stručno i humano pomaganje drugim ljudima, ali i doprinos austrijskoj medicini. KOSMO ima tu čast da Vam predstavi ove skromne mlade ljude za uzor i svaki primer.**

Piše: Sandra Radovanović
Fotografije: Igor Ripak

NAŠE NADE
austrijske medicine

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

„Za mene je zdravlje više od odsustva bolesti. Nije nešto što se dostiže, već održava i nadograđuje”

Vid Velikić

Doktor na specijalizaciji socijalne psihijatrije

„Medicina je moj izbor, pre svega, da bih pomogao ljudima, ali i zbog toga što je ova nauka prostor neograničene kreativnosti čime pruža mogućnost neprekidnog učenja, saznavanja novog i jedan uzbudljiv profesionalan život”, odgovara nam dr Velikić sasvim jasno na pitanje zašto je odabrao upravo ovaj poziv. No, zašto baš Beč? Putevi su ga doveli u Beč, delom i zbog oca – Dragana Velikića, književnika, koji je 2005. bio postavljen za ambasadora Republike Srbije u Austriji, ali i drugim delom zbog Vidove jasne odluke da studira i radi ovde, jer kako obrazlaže: „Medicinski univerzitet u Beču se ubraja među najvažnije istraživačke institucije u Evropi, a ima i jednu od najvećih bolnica – AKH, u kojoj trenutno i radim”. Mladi dr Velikić nam dalje objašnjava svoj izbor za profesionalni razvoj i doprinos, jer su ovde, kako ističe, kvalitetni profesori koji odlično prenose znanje i iskustvo na buduće kolege, odlično opremljeni fakulteti i bolnice, timski rad i profesionalizam. I on sâm već drži predavanja studentima, te se trudi, kako kaže, da ih što kreativnije osmisli, pa se tako, dovodeći pacijente na predavanja, trudi da studente što bolje pripremi za budući lekarski poziv. Njegove dalje ambicije su fokusirane na forenzičku psihijatriju i završavanje specijalizacije za neurologiju i psihijatriju. Mnogi bi mu pozavideli na već ostvarenim uspesima, ali na pitanje koliko mu je put ka svemu tome bio trnovit mladi dr Velikić odgovara sasvim skromno: „Ni više ni manje u odnosu na druge. Treba samo pronaći pravu meru u svemu što čovek radi i slediti svoje prioritete”.

„Zdravlje je balans između svih sfera života – između posla i zabave, slatkiša i salata, između odricanja i prepuštanja iskušenjima”

Milena Nikolić

Doktorka na specijalizaciji za opštu i visceralnu hirurgiju

„Sa 10 godina sam zaključila da ću i ja biti lekar kao i moja mama, jer kad smo bili bolesni, ona nas je lečila, dok je tata, iako arhitekta, uzeo drugog arhitektu za izradu projekta naše kuće”, iskreno i šarmantno nam govori mlada dr Nikolić. Oduvek je htela na studije u inostranstvo, ali je Austrija došla u obzir, kako otvoreno i kaže, iz čistog finansijskog razloga. „Želela sam da obezbedim sebi budućnost sa što više mogućnosti za praksu i dalji posao u Evropi, a diploma Medicinskog fakulteta u Beogradu se, nažalost, ne priznaje van Srbije. Beč mi je, pak, otvorio vrata mnogo šire, te sam imala prilike da radim prakse u Heidelbergu i Berlinu, ali i u Aziji i Americi”, pokazuje Milena opravdano zadovoljstvo svojom odlukom. „Medicina je nauka koja je povezana na svetskom nivou. Gde god ljudi radili, njihov doprinos neće biti samo u toj zemlji gde se nalaze, nego i van tih granica”, dodaje dr Nikolić koja je na specijalizaciji u najvećoj austrijskoj bolnici – AKH. Ipak, svaki posao ima i dobre i loše strane, a mlada dr Nikolić kaže: „Hirurgija je konstantno dinamična i rizična, ali zato i efikasna struka. Pacijenti koji se nađu na hirurškom odeljenju koliko god teško bolesni bili, imaju šansu za dalji život. Imati mogućnost za ostvarenje tih šansi na jedan brz i zahvalan način je definitivno najveća vrlina ovog posla. Mislim da su 'mane' jasne: prihvatanje odgovornosti za razne komplikacije, pa čak i one sa najgorim ishodom i sposobnost življenja sa istim”. Milena želi da postane izvrstan hirurg, a sa ovakvim stavom nema sumnje da će u tome i uspeti.

„Najbolja definicija zdravlja je ona stara i jasna: 'U zdravom telu, zdrav duh'"

Miodrag Ognjanović

Doktor specijalista otorinolaringologije

„Da bi se čovek profesionalno ostvario, potrebna je istrajnost i ljubav prema materiji i budućem pozivu. Studije su samo stepenice ka cilju i prepreme za ono što sledi kasnije", jasno nam odgovara dr Ognjanović na pitanje šta je njemu bila motivacija za studije medicine, koje poznato traju najduže. U odnosu na naše ostale sagovornike dr Ognjanović je, pak, već svršeni doktor specijalista u svojoj oblasti – otorinolaringologiji (uho/grlo/nos). To ga već stvara idealnim sagovornikom za pitanje koliko je njegov put ka tom cilju bio trnovit? „Sa ove vremenske distance gledam na poteškoće, kojih je bilo, kao na lekcije koje su me formirale i kao osobu i kao lekara, a time doprinele da izgradim i održavam dobar odnos sa svojim pacijentima baziran na empatiji i poverenju", iskreno nam pojašnjava dr Ognjanović. I on je saglasan sa svojim kolegama da je dobra strana ovog posla mogućnost pomaganja drugima što uliva dosta pozitivne energije, ali da je susret sa teškim dijagnozama, koje treba na pravi način saopštiti pacijentu, uvek iscrpljujuć i psihički zahtevan. Ipak, pasija dr Ognjanovića ka medicini nastala je još u njegovoj najranijoj mladosti. „Kao dete zdravstvenih radnika sam se još kao mlad zainteresovao za medicinu kao plemenit i alstruistički poziv. U inostranstvo me je, pak, dovela moja želja i motivacija da se ostvarim u svetu medicine, ali i loša politička i finansijska situacija u Srbiji", obrazlaže nam mladi lekar svoju odluku. Ambicije i planovi dr Ognjanovića su usko vezani za njegovu nedavno otvorenu privatnu polikliniku MIOMED u kojoj pruža HNO, ali i usluge estetske medicine.

„Ljudi počinju da cijene zdravlje tek kad ga izgube. Zato je moja definicija zdravlja: preventiva!”

Kanita Selimović-Nuhanović

Doktorka na specijalizaciji gastroenterologije i hepatologije

Sticaj nemilih okolnosti '90-ih godina, svima poznat, naneo je desetogodišnju Kanitu i njenu porodicu u Austriju. Proživeli rat je, pak, uticao i na njen izbor budućeg poziva. „Sjećam se da su tadašnje vijesti bile pune slika o stradalim i ranjenim po bolnicama. Doktori su davali intervjue. Neke rečenice su se stalno ponavljale poput: 'Nemamo lijekova! Hitno su nam potrebni doktori!' Bili su to trenuci kada sam željela da sam starija, da sam ja taj doktor i da pomognem. Ako se takvo šta može odlučiti bez razvijene svijesti i čistim nagonima bespomoćnog djeteta onda tvrdim da je na moju odluku da postanem doktor uticao baš taj preživljeni rat i slike nemoćnih ljudi koji dozivaju pomoć”, otvoreno priča dr Selimović-Nuhanović. U istom stilu iskrenosti ova doktorka nam priznaje da je njen put od izbegličkog deteta do ovog uspeha bio trnovit. Ipak, motivacija nikad nije jenjavala, što dokazuje i rečenica o daljim karijernim planovima: „Kako se čovjek uči dok je živ, tako i doktori studiraju dok su živi. Pravo učenje počinje tek sa zaposlenjem. Plan je da se aktivno usavršavam u svojoj oblasti i postanem i opstanem savjesna i dobra doktorica. I da nikada ne zaboravim da u ovom poslu nisam zbog sebe i svog statusa”, ističe dokorka i dodaje: „Ono što me kao zdravstvenog radnika i čovjeka boli jeste činjenica da su ljudi negdje često prinuđeni da skupljaju novac za liječenje. Kao doktorica koja radi u prilično sređenom sistemu, gdje je takvo što nezamislivo, razmišljam o tome i koliko me boli bol mojih sunarodnika, tako me boli i moja nemoć“.

„Zdravlje nije samo odsustvo bolesti, već stanje potpunog fizičkog, mentalnog i socijalnog blagostanja”

Nenad Nikolić

Naučni saradnik na AKH – Univerzitetskoj klinici za dermatologiju

„Odmalena sam, verovatno zbog uticaja roditelja – lekara, bio zainteresovan za biologiju. Tako sam išao na školska takmičenja i seminare. Kasnije sam se, tokom studiranja, opredelio za molekularnu medicinu tj. sferu koja se bavi biološkim istraživanjem u medicini. Tako trenutno radim u AKH, odnosno njenoj Univerzitetskoj klinici za dermatologiju, gde se bavim istraživanjem mogućeg pozitivnog uticaja jednog antiseptika na zarašćivanje rana na ljudskoj koži na molekularnom nivou, jer su ranije kliničke studije to nagovestile. Takođe, ovo je prvo istraživanje ovakvog tipa pri testiranju ovog antiseptika”, predstavlja nam se mladi naučnik Nikolić. On je u Beč došao 2009. godine i prvo pohađao kurs nemačkog jezika, te krenuo sa željenim studijama. „Nauka u Srbiji je, nažalost, u veoma lošem stanju. Postoji manjak sredstava za istraživanje i loši uslovi za rad, a da ne pričam o mogućnostima za zaposlenje. Mnoge kolege, koje u Srbiji završe molekularnu biologiju, ne mogu da nađu posao. Ovde, pak, postoji mnogo više mogućnosti za zaposlenje, ali i rad na različitim projektima i u farmaceutskim kompanijama. Bogata istorija, blizina kuće, ali ni nebitna činjenica da je Beč 'mali Balkan' je ono što ga čini poželjnim za život i obrazovanje”, šarmantno nam je svoj izbor obrazložio ovaj mladi naučnik. Ipak, koja je motivacija bila njemu za put „preko trnja do zvezda”? „U inostranstvu morate dati sve moguće od sebe da biste uspeli. Meni je najveća motivacija bila i jeste da se ovde svaki trud isplati i ceni”, daje nam jasan zaključak mladi naučnik Nikolić.

Piše: Sandra Radovanović

„Trend je prolazan, a stil večan!"

MODA. Dok su dečaci maštali da postanu policajci i vatrogasci, mali Goran je samo želeo da crta lepe haljine. Danas je Goran Bugarić poznati modni dizajner u Beču, čije kreacije krase balove, svadbe i brojne prilike kada žena želi da bude posebna.

KOSMO: Danas si poznati modni dizajner, a kako je bilo kad si počinjao svoju karijeru pod bečkim suncem?
Goran Bugarić: Teško i slučajno, rekao bih. Cilj su mi bili Pariz ili Milano, ali pošto moji roditelji nisu imali para, a jedna tadašnja prijateljica je studirala u Beču, odluka je pala na studije i usavršavanje u Beču.

Šta ti je palo najteže kad si došao ovde?
Najteže mi je pala samoća i odlazak od voljenih. I prvih godinu dana, naravno, dok nisam naučio nemački, ta zbunjenost i nemogućnost da normalno komuniciram. Porodica nikada nije prestala da mi nedostaje, ali sam naučio da živim sa tim i da tu nostalgiju i emocije pretačem u nesto kreativno.

Ti nam sigurno možeš reći ko ima više stila – Austrijanci ili Srbi?
Italijani (smeh)! Ako gledamo žene, verovatno Srpkinje, mada su sklone preterivanju. Kod muškaraca, pak, Austrijanci, jer im se garderoba ne zasniva samo na trenerci.

Koja su, po tvom mišljenju, tri pravila za dobar stil svake žene?

Fotos: Philipp Brem, Jelena Radenkovic

Poznavati sebe, svoju figuru, temperament i to imati uvek na umu prilikom odevanja! Ista pravila važe i za drugi pol.

Gde onda najviše greše oba pola kad je u pitanju odevanje?

Kada ignorišu modu, kada preteruju i kada ne poznaju svoje telo. Greške se mogu videti svuda – na ulici, u prevozu, po restoranima ili operi. Dosta ljudi više nema kulturu oblačenja, ne razlikuju garderobu za posebne prilike od streetwear-a.

Mnogi kažu da stil nema veze sa novcem, a kontraargument je da za dobar stil, ipak, treba malo novca. Šta ti na to kažeš?

Stil i ukus, zapravo, nemaju ništa sa novcem i materijalnim. To su estetske kategorije. Neki ljudi jednostavno poseduju osećaj za estetiku, a mnogi, pak, ne. Da to nema veze sa novcem niti statusom zapravo nam dokazuju mnoge ličnosti iz prošlosti. Svako ima u svom porodičnom albumu barem jednu fotografiju mame, bake, tetke ili neke dalje rođake koja sigurno nije bila imućna, ali je izgledala bezvremenski. Ljudi često greše da će kupovinom skupe garderobe, cipela ili torbe automatski izgledati lepo i sa ukusom. Čak i najekskluzivnije stvari mogu delovati jeftino, ako su pogrešne stilizovane, a isto tako i najjeftinija haljina može izgledati kao milion dolara, ako je stilizovana i nošena na pravi način.

Eksperta za modu moram da pitam: šta je IN u predstojećoj 2018-oj?

Pošto ni sâm ne pratim trendove, za mene važi jedno bezvremensko pravilo svake sezone – oblačite se prema svojoj figuri, akcentujte stoje prednosti i pokušavajte da sakrijete mane i sigurno ćete biti neko za kime će se okretati i to ne samo 2018. već čitavog života. Trend je prolazan, a stil je večan!

Piše: Sandra Radovanović

Ljubavni afrodizijak

TOP 10. Afrodizijak su brojna jela, piće ili druge supstance, pa čak i doživljaji, koji podstiču seksualnu želju ili pojačavaju seksualni nagon. Začinite ovaj Dan zaljubljenih nekim od predstavljenih afrodizijaka!

Čokolada:

Afrodizijak kome ne možete odoleti, pogotovo lepši pol! Sadrži antioksidante, serotonin i teobromin – sve navedeno podiže raspoloženje. Takođe, hemijsko jedinjenje feniletilamin, koje se nalazi u čokoladi, izaziva isto uzbuđenje i osećaj kao kada ste zaljubljeni.

Crno vino:

Malo crnog vina ne samo da potpomaže romantičnoj atmosferi, već podiže i libido poboljšanjem cirkulacije. Ali zapamtite, ako konzumirate previše vina, nećete ni previše uživati u spavaćoj sobi.

Mašta:

Ovo je, ipak, najpouzdaniji afrodizijak. Mašta je, naime, ono što nas može raspaliti brže od bilo koje namirnice, mirisa ili fotografije. Dakle: uključite bioskop u svojoj glavi i nećete imati nikakvih problema, naprotiv...

Ostrige:

One su veoma bogat izvor cinka, te sadrže mnogobrojne minerale koji su od suštinskog značaja za proizvodnju testosterona i dopamina. Sve navedeno može povećati Vaš seksualni apetit.

Fotos: iStockphoto

Mieterhilfe: kostenlos, kompetent, konsequent

Die Mieterhilfe von Wohnservice Wien ist eine kostenlose Beratungsstelle für alle WienerInnen. Das Team der Mieterhilfe berät bei rechtlichen Fragen zu Wohn- und Mietrecht, Wohnungsgemeinnützigkeitsrecht sowie Wohnungseigentumsrecht.

Mieterhilfe – kostenfrei, kompetent, konsequent

Soforthilfe bei Wohnproblemen jeglicher Art bietet die Mieterhilfe von Wohnservice Wien. BewohnerInnen von geförderten Wohnungen, aber auch MieterInnen von Gemeindebau- und Privat-Wohnungen finden hier rasche und unkomplizierte Unterstützung. Die Themenpalette reicht von Wohn- und Mietrecht über das Wohnungsgemeinnützigkeitsrecht (geförderte Wohnungen) bis zu Wohnungseigentumsrecht. Wer also Fragen zur Betriebskostenabrechnung oder zu Mietverträgen hat, die letzte Mietzinserhöhung nicht nachvollziehen kann oder sich über Wohnungsweitergaben informieren möchte, ist bei den ExpertInnen der Mieterhilfe gut aufgehoben.

Beratung an erster Stelle

Individuelle Beratung, hohe Serviceorientierung und Kundenfreundlichkeit zählen zu den Stärken des Mieterhilfe-Teams. Und die WienerInnen nehmen die kostenlose und kompetente Unterstützung bei Wohnfragen gerne an.

Unter **www.mieterhilfe.at** erhalten Ratsuchende rund um die Uhr Informationen anhand von Service-Tools, einem mietrechtlichen Glossar sowie Fallbeispielen zum Nachlesen. Per Mausklick können so etwa die Betriebskosten oder die Miete bequem von Zuhause aus kontrolliert werden.

Überprüfen zahlt sich aus!

www.betriebskostenrechner.wien.at:
Hier kann die Betriebskostenabrechnung einfach per Mausklick überprüft werden.

www.mietenrechner.wien.at:
Ist die Miete angemessen oder zu hoch? Jetzt herausfinden!

www.ablöseerechner.wien.at:
Hier erfahren Sie für welche Mietgegenstände oder Inventargüter sie bei Wohnungswechsel Ablöse erhalten können - und in welcher Höhe!

Online-Mietenrechner jetzt auch als App!

Mit der neuen Applikation des Wiener Mietenrechners kann dieses Servicetool auch bequem unterwegs am Smartphone oder Tablet genutzt werden – so etwa unmittelbar bei oder nach einer Wohnungsbesichtigung.

MieterHilfe
kostenlos | kompetent | konsequent

Mieterhilfe –
Ihr Recht als MieterIn
1010 Wien, Rathausstraße 2

Tel.: 01/4000-25900
E-Mail: **mieterhilfe@post.wien.gv.at**

Montag bis Freitag von 8 bis 17 Uhr

www.mieterhilfe.at

Fotos: Wohnservice Wien/J.Fetz

Piše: Vera Marjanović

Detoksikacija – čišćenje organizma

ZIMSKI UMOR. Kad zakoračimo u prve proleće dane, obično primećujemo da smo umorni, bezvoljni i tromi. Najbolji način da vratimo čilost je da iz organizma izbacimo toksine, nataložene tokom zime.

Navike da zimi u organizam unosimo visokokaloričnu, intezivno začinjenu hranu i da se nedovoljno krećemo, o glavu nam se obijaju sa dolaskom proleća. Nisu problem samo onih par kilograma viška, nataloženih na vidnim mestima, nego opšta opuštenost, bolje rečeno – zapuštenost. Odjednom primećujemo da su nam ten i kosa izgubili sjaj, oči su umorne, a i osmeh je drugačiji. Tog momenta u nama treba svom snagom da zazvoni alarm, da nas natera da se trgnemo i da se vratimo u balans.

Šta je detoksikacija?

Zapitaćete se – kako? Odgovor je jednostavan - treba sprovesti tretman detoksikacije, odnosno izbacivanja otrova nakupljenih u organizmu. Naime, masne kiseline koje uzimamo i koje naš organizam proizvodi, stvaraju prezasićenost, pa je neophodno sprovesti tzv. odmašćivanje. Suština je u stimulisanju metabolizma, a prvi i najvažniji korak je promena režima ishrane. Biljke bogate kalijumom, balastnim vlaknima i antioksidantima, pokrenuće jetru, bubrege, creva, nos i kožu da krenu u čišćenje organizma, odnosno u filtriranje i izbacivanje otrova. Na taj način ćelije počinju da funkcionišu punim kapacitetom, a kvalitetna razmena materija ih štiti od starenja.

Nemojte se plašiti, kura detoksikacije uopšte ne mora biti skupa, a možete je sprovesti kod kuće, bez preteranih izdataka. Važno je naglasiti da će od čišćenja organizma najviše profitirati ljudi konstantno izloženi stresu, ljubitelji brze hrane, pušači, kao i žrtve neuspelih dijeta za mršavljenje. Da naglasimo – detoksikacija nije dijeta za skidanje kilograma, nego program vraćanja organizma u balans, ali ako se pridržavate saveta, svakako će se rezultat videti i na vagi.

Program započnite tako što ćete se odreći masti životinjskog porekla, a umesto njih u ishranu uvedite biljke, mahunarke i žitarice. Pre svakog obroka popijte sok od voća i povrća koji ste sami pripremili. Objašnjenje je jednostavno: sirovo povrće brzo fermentiše, a enzimi iz voća usporavaju ovaj proces i tako pojačavaju antioksidativni efekat sirove hrane. Povrće treba konzumirati sirovo, ili pripremljeno na pari, kako bi se sačuvali minerali.

Prvi kilogrami odlaze brzo, a kasnije se to uspori. Zato se ne merite svakog dana!

Spremite se, krećemo!

1. Piće

Bar dve sedmice držite prste daleko od alkohola! Vašoj jetri treba oporavak, a alkohol se teško prerađuje i usporava rad vitalnih organa. Zamenite ga biljnim čajevima, puno vode deluje kao lek, a možete se počastiti i razblaženim prirodnim sokovima. Važno: kafa organizam čini kiselim, pa se tokom detoksikacije nikako ne preporučuje više od jedne šolje ujutro.

2. Hrana

Jasno, teško je odoleti slasnim zalogajima na koje smo navikli tokom zime. Ali, nekoliko sedmica se moramo pomiriti sa pravilom da je manje kalorija za naše telo više. To znači: manje masti, ugljenih hidrata, šećer se izbacuje iz upotrebe. E, ali zato slobodno navalite na voće i povrće, umesto pomfrita pređite na integralni pirinač, grickajte vafle od pirinča, otkrijte neodoljivi ukus niskokaloričnog sira. Umesto čipsa, pojedite šaku badema, a slane kokice su manje kalorične od slatkih.

3. Sport

Dok traje kura detoksikacije, zaboravite na izležavanje uz TV. Izađite u prirodu, trčite, vozite biciklo, brzo hodajte,

Fotos: iStockphoto

dišite punim plućima. Ako vam vremenske prilike uskrate ovaj vid rekreacije, preplivajte što više puta najbliži bazen i usput radite vežbe u vodi.

4. Cigarete

Znamo, prekomerno uživanje u jelu i piću često je povezano sa duvanom. Zato bi bilo idealno da se sa promenom navika u ishrani desi i klik u glavi, te da se cigarete sasvim proteraju iz upotrebe. Međutim, nikotinska apstinencija izaziva fizički i mentalni stres, pa pokušajte makar da čvrstom voljom smanjite broj cigaret-pauza tokom dana.

5. Slatkiši

Neće vam biti lako da savladate unutrašnji poriv koji navodi na slatki greh. Žudnja za slatkišima je teška, ali prevarite je! Umesto čokolade, gumenih bombona i keksa, uzmite bananu, ili nemasni jogurt, zaslađen medom, a još bolje steviom. Kad primetite da vam je volja na izdisaju, pribegnite pranju zuba. Sveži miris zubne paste umanjuje želju za slatkišima.

6. Društvo

Koliko god da ste odlučni, nailaze krize kad je lako prepustiti se iskušenjima. Zato je idealno da nađete društvo u kojem ćete prolaziti kroz program detoksikacije. Zajednički je sve lakše jer imate sa kim da podelite trenutke pada motivacije, ali i primetnih pozitivnih rezultata.

7. Wellness

U nekim trenucima pomislićete da je kura čišćenja organizma poput teškog rada, pa ćete poželeti da je prekinete. Umesto toga, napravite u svom kupatilu malu Wellness oazu, kupajte se u finim penama, namažite telo mirisnim mlekom, stavite masku na lice. Kad god ste u mogućnosti, idite u saunu ili u parno kupatilo, jer znojenje pospešuje detoksikaciju, a dobra masaža eteričnim uljima dodatno pomaže.

Alkohol usporava vitalne organe. Zamenite ga biljnim čajevima, vodom i razblaženim prirodnim sokovima.

8. Disanje

Jednom dnevno posvetite pažnju svom disanju. Udišite duboko, najdublje što možete, i polako ispuštajte vazduh. Brzo i plitko disanje plućima ne dozvoljava da izbace ugljen-dioksid. Ako se u organizmu akumulira previše ugljenične kiseline, neizbežna je povećana kiselost. Pored toga, duboko disanje doprinosi opuštanju.

9. Težina

Ne zaboravite, vaš cilj je detoksikacija, a redukcija težine je u drugom planu. Naravno, prvi kilogrami odlaze brzo, ali kasnije se to uspori. Zato se nipošto ne merite svakog dana! Dovoljno je da to činite jednom nedeljno, a ako i nema pomaka, najvažnije je da se vi u svojoj koži dobro osećate.

10. Radost

Kad nakon 14 dana pogledate sebe u ogledalu, bićete neuporedivo zadovoljniji nego na početku programa detoksikacije. Izgledaćete zdravije i mršavije, bićete ponosni na sebe.

ERSTE BANK

Sve za firme iz jedne ruke

1. Otvorenost

Ivan Markić: „U ovom poslu je najvažnije da ste ekstrovertirana osoba. Vi ste, kao savjetnik, prvi kontakt sa mušterijom i jako je važno biti ekstrovertiran i otvoren prema klijentima i ne smete imati strah od rada s ljudima.“

2. Iskrenost

Novac je svima bolna točka. Zbog toga Ivan Markić uvijek nastupa iskreno, čak i kada istina nije lijepa, kako bi pomogao svojim klijentima da nađu najbolje rješenje i da dođu do svog uspjeha.

3. Kolegijalnost

Kolegijalnost je ključ uspjeha i dobrog poslovanja, a preporuka je za naše ljude osobito važna. Zato Marko klijente sa naših prostora savjetuje i na bosanskom, hrvatskom i srpskom, a ukoliko se radi o poslovima za koje on nije zadužen, klijente prosljeđuje kolegama.

Mag. Ivan Markić od 2012. godine, nakon završenog Ekonomskog Univerziteta (WU), radi u Erste Bank kao savjetnik za poduzeća. Gersthofer Straße 20-22, 1180 Wien. tel: +43(0)50100622346, E-Mail: ivan.markic@erstebank.at

Piše: Sandra Radovanović

Kad zamiriše štrudla

TESTO. Ide li šta bolje uz toplu kafu od mekane i mirišljave štrudle? Zato je treba dobro zamesiti. A to najbolje znaju naše bake. Ipak, možda i Vama uz naš recept to pođe za rukom!

Štrudla s makom

Težina pripreme: ● ● ● ● ●

Priprema:

1. Zagrejte mleko. Izrendajte u njega kvasac i dodajte kašičicu šećera. Promeštajte i ostavite da kvasac nabubri. Potom dodajte 4-5 kašika brašna, promeštajte i ostavite da odstoji 15-ak minuta.

2. Nasujte brašno u posudu i napravite udubljenje u sredini. Dodajte nabubreli kvasac u brašno, šećer, istopljeni i rashlađeni puter, razmućeno jaje, prstohvat soli i sitno izrendanu koricu limuna. Mešajte drvenom varjačom. Kad se smesa sjedini, „istucite" testo varjačom dok ne počne da izbacuje mehuriće. Pokrijte posudu sa testom i ostavite da nadođe na toplom 1 sat.

3. Dok testo nadilazi, pripremajte fil po želji. Količine navedene u receptu su za celu količinu testa. Sameljite mak. Pomeštajte ga sa šećerom i izrendanom koricom limuna. Mleko zagrejte do vrenja, dodajte mu med, pa prelijte mak i sve to pomešajte. Neko stavlja koliko maka toliko i šećera, a neko isprobava po želji.

4. Nadošlo testo istresite na pobrašnjenu dasku. Ne mesite ga. Podelite ga na 2 dela (ili na 4, ako volite manje štrudle) i tanko ih razdvojite, te premažite filom, savijte u rolnice i stavite u pleh, koji je obložen nauljenim papirom za pečenje. Pokrijte čistom krpom i ostavite da sve nadođe za 1 do 2 sata.

5. Rernu zagrejte na 180° C. Pre nego stavite štrudlu u rernu, pomoću četkice premažite štrudlu mlekom i ponavljajte to 2-3 puta tokom pečenja, da bi korica bila mekana. Pecite štrudlu 45 minuta, a nakon prvih 20 smanjite temperaturu na 165-170° C, a poslednjih 10 minuta je sušite na 150° C. Koliko je važno da se testo ispeče, toliko je važno i da se ne prepeče! Servirajte je toplu. Prijatno!

Sastojci:

Testo:
1/2 kg brašna,
2,5 dl mleka,
2 kašike slatkog krema (Milchrahm),
100 g šećera,
2 jaja,
100 g putera,
25 g svežeg kvasca,
korica 1 limuna.

Fil:
400 g mlevenog maka ili oraha,
2 dl mleka,
200 g šećera,
2 kašike meda,
izrendana korica 1 limuna.

Fotos: Z.Vg.

SVESTRANOST. Gledali smo ga u najrazličitijim ulogama i žanrovima – od komedija i drama preko melodrama do pozorišta, a u poslednje vreme svoj izvrstan talenat i svestranost pokazao je i u ulozi voditelja i producenta. Za KOSMO govori o najnovijem filmu „Patuljci sa naslovnih strana" i o ulozi Nikole.

Piše: Dušica Pavlović

„Ono što mogu to i uradim!"

KOSMO: Koje su sličnosti, a koje razlike između Nikole i Gordana?
Gordan Kičić: Nema nikakvih sličnosti. Nikola je jedan izgubljen čovek, najjednostavnije rečeno. Izgubljen je u svom životu, bez ikakve duhovno-moralne vertikale, koji prosto živi svoj život bez neke introspekcije. Ali, sticaj okolnosti i životnih događaja ga navode na to da se on zapita gde je, šta je i šta se to dešava oko njega.

Koliko Vam je teško pao njegov lik?
Kako i svaki glumac kod svakog lika, tako sam i ja pokušavao da opravdam svoj lik Nikole tj. da pronađem neko zrno ljudskosti i opravdanja i da ga odigram bez osude. U njegovu odbranu mogu da kažem da je on jednostavno izgubljen u lavirintu svih izazova koji ga okružuju.

Da li ste morali da pratite neki reality show kako biste poprimili taj određeni obrazac ponašanja?
Ne, nisam imao potrebe da gledam reality-je zato što je reditelj, Milorad Milinković, vrlo precizno napisao scenario i svi smo tačno znali šta se tu dešava.

Nikola počinje da se pita da li je zapravo ceo njegov život jedan veliki reality show – da li se tako osećaju i glumci s obzirom da su oči javnosti uvek uprte u njih?
Istina je da se opšta medijska slika promenila, da je sve više tabloidnih medija i da su se oni, koji to nisu bili, u takve pretvorili. Ali što se mene lično tiče, svoju privatnost sam uvek držao za sebe. Stvar je izbora šta deliti sa medijima, a šta ne.

Prva rekacija kada ste pročitali scenario?
Scenario mi se veoma dopao, jer ova tema dosad kod nas nikada nije bila obrađivana.

Da li je u današnje vreme, s obzirom na količinu reality programa koji preplavljuju televiziju, potrebno da se ova tema češće obrađuje kroz umetnost?
To je prosto stvar izbora i individualnog afiniteta umetnika koji se bave filmom. Svaka tema je dobra tema, ukoliko je kvalitetno obrađena i nosi nešto zanimljivo.

Da li se za reality show može reći da su „bolest" savremene televizije i opasnost za društvo ili, po Vašem mišljenju, sadrže i neke pozitivne strane?
Nema pozitivnih strana, mada ja ne volim da se stavljam u poziciju sudije niti davanja generalizovanih, paušalnih ocena. Verujem da svaki čovek može da izabere čime će se zabavljati u svoje slobodno vreme. Ja lično ne vidim ništa pozitivno u njima, meni su oni nezanimljivi.

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

Fotos: Dimitrije Joković

Ko su, po Vašem mišljenju, „patuljci", a ko „džinovi" sa naših naslovnih strana?
Džinovi su ljudi koji se uspešno bave svojim poslovima i svojim životima. Imao sam prilike da krenem da se bavim glumom pre nekih 20-ak godina i imao sam sreću da upoznam i da radim sa zaista velikim imenima – od Đuze Stojiljkovića, preko Petra Kralja, Dragana Nikolića. Uvek su prema nama, mlađima, bili jako otvoreni, raspoloženi, duhoviti i to su ti ljudi na koje sam mogao da se ugledam i od kojih sam mogao da poprimim način razmišljanja. Patuljke primećujem, ali ne bih da trošim reči na njih.

IZAZOV.
„Voleo bih da igram možda u nekom hororu"

Da li je današnjim generacijama teže da nađu svoje „džinove" sa televizije?
Mislim da, svakako, televizija nije obrazovno mesto ni u jednom smislu, jer obrazovnih programa nema dovoljno. Ljudi su danas prilično zasićeni ne samo televizijom, već i telefonima i sadržajem koji se nudi po socijalnim mrežama, gde je svaka informacija podjednako važna. Kada bi postojao neki filter za informacije, možda bi ljudima bilo lakše, ali stvar je lične odluke šta ćete pratiti i šta vas zanima.

Kako se osećate u ulozi voditelja programa – „Luda noć" i da li biste mogli da se zamislite da i Vi vodite reality program?
Nisam do sada mnogo razmišljao o tome, ali mislim da ne bih mogao da vodim reality. Inače, u ulozi voditelja se osećam odlično! Što se konkretno „Lude noći" tiče, to je više glumački zadatak sa dosta muzike, pevanja i koreografije. Nas četvoro voditelja je delilo najave i vođenje emisije, tako da nije fokus bio samo na jednoj osobi i mislim da smo napravili dobru energiju na snimanju.

„Velika radost i izazov za glumca je kada uspe da ne upadne u kalup i kada sebe i publiku iznenadi svojim izborima".

Koja bi bila najbitnija poruka filma „Patuljci sa naslovnih strana" po Vašem mišljenju?
Mislim da je film jako dobro obradio temu i da gledaoci posle njega zaista mogu da dobiju širu sliku kako o samoj situaciji, tako i o karakterima pojedinačno tj. učesnicima reality-ja, o njihovim željama, htenjima, snovima... Ne bih rekao da film sadrži neku decidiranu poruku, ali svakako predstavlja vrstu komentara.

Uglavnom Vas viđamo u komedijama, ali ste imali i nekoliko uloga u kojima ste glumili negativca – koje uloge Vas više ispunjavaju?
Svaki dobar tekst i uloga su izazov. Drago mi je što sam imao prilike da se oprobam u raznim žanrovima. Po meni je velika radost i izazov za glumca kada uspe da ne upadne u kalup i kada sebe i publiku iznenadi svojim izborima. Gluma je čudna stvar – kada se osećate komforno, onda to nekad i nije dobro. Nikad nisam merio uloge žanrovski, nisam birao, nego sam uvek čitao scenario u celosti i uvek sam razmišljao kako bih ja mogao da budem deo toga i na koji način bih ja mogao da doprinesem opštoj ideji i celom scenariju. Svakoj ulozi pristupam otvorenog srca i sa punom željom da maksimalno dam sve od sebe, da oprobam sebe u nečem novom i da odvedem sebe tamo, gde nisam bio ranije.

Koje likove tj. uloge želite da igrate, a da još niste imali prilike za to?
Voleo bih da igram možda u nekom hororu. Ja volim taj žanr, a kod nas se, nažalost, takvi filmovi ne snimaju.

Ko je Gordan privatno? Koliko se Vaše uloge razlikuju od Vas?
Privatno se veoma razlikujem. Ja nemam potrebu da sebe, svoju ličnost, izbacujem u prvi plan. Mislim da se ja mojoj publici isključivo predstavljam kroz moje uloge.

Pozorište, televizija ili film?
Mislim da je velika radost i sreća što sam imao priliku da podjednako radim na sva tri medija. Sve tri stvari su mi donele veliku radost i ne bih mogao da se odlučim ni za jedan od ta tri. U Srbiji nemamo distinkcije, kao negde u inostranstvu, gde glumci isključivo glume ili u pozorištu ili u filmu. Mi se bavimo svim disciplinama.

Koji je Vaš životni moto koji Vas pokreće?
Ono što moram – to hoću, ono što hoću – to mogu, ono što mogu – to i uradim.

Uprkos sve većem broju tabloidnih medija, koji se fokusiraju isključivo na privatne živote javnih ličnosti, Gordan svoju privatnost drži za sebe.

Novi film „Patuljci sa naslovnih strana" predstavlja svojevrsni komentar na reality show-ove, iz kojeg svako treba da donese zaključak za sebe.

Piše: Manuel Bahrer

Prava imena naših zvezda

IMIDŽ. Veliki broj zvezda, koje danas koračaju estradnim nebom, promenio je svoje ime, a razlozi za to su veoma različiti. Dok su neki ostali pri nekom nadimku ili nazivu pređašnjeg benda, drugi su to ipak radili iz marketinških razloga.

Ana Bekuta

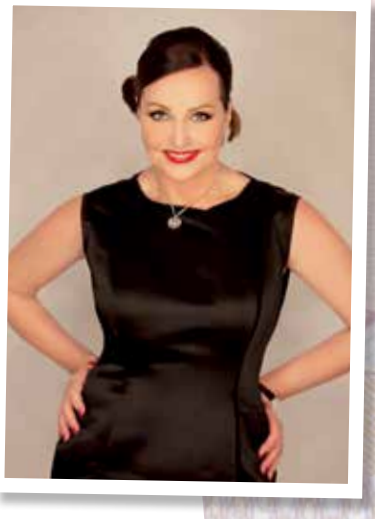

Nada Polić je još u davnoj 1985. godini učinila nešto, što je u današnje vreme postalo sasvim uobičajeno. Ona je promenila svoje ime čak i u svim zvaničnim dokumentima u Anu Bekutu. Sve je to bila ideja Predraga Vukovića Vukasa, kompozitora, tekstopisca i tadašnjeg urednika PGP RTS-a, jer je u tom periodu u narodnoj muzici bilo previše Nada (Topčagić, Mamula, Knežević, Obrić).

Aca Lukas

Malo drugačije je došao Aca Lukas do svog umetničkog imena. Naime, Aleksandar Vuksanović – kako se inače zove – nastupao je početkom '90-ih godina na jednom čuvenom splavu na Novom Beogradu zvanom „Lukas". Tako da se spojio nadimak Aca sa imenom lokala i eto odličnog imena za megazvezdu.

Lepa Brena

Prva i možda najviše poznata je priča o najvećoj jugoslovenskoj zvezdi. Rođena kao Fahreta Jahić ona je već u svojoj mladosti od njenog tadašnjeg trenera košarke dobila nadimak Brena. A kad ju je poznati TV-voditelj Minimaks prvi put najavio sa epitetom „lepa" rodilo se prvo i najveće zvezdano ime Jugoslavije: Lepa Brena.

Fotos: iStockphoto, zVg.

Braća Đogani

Porodica Đogaj je jedna od najuspešnijih kada je balkanska muzika u pitanju, a ujedno su i rekorderi kada je menjanje imena u pitanju. Hamit, Gazmen i Bekrim Đogaj su bili najveće zvezde devedesetih godina prošlog veka, a možda i zbog neobičnih umetničkih imena. Začetnik je bio Hamit (Đole) sa svojom grupom „Đogani Fantastiko", a njega su sledila i njegova braća.

Dara Bubamara

Nastupajući po lokalima Novog Sada, članovi „Dara Bubamara šou benda" zapazili su jednu mladu i slatku pevačicu – Radojku Adžić. Maketa benda je bila bubamara od stiropora koju su uvek nosili na nastupe. Pošto nisu hteli da se zovu samo „Bubamara bend" jer im je to zvučalo dečje, dodali su „Dara". Tako je nastalo ime benda, a Radojka ga potom nasledila.

Auf 1, 2, 3 Nase frei!

Qualität aus Österreich.

LUUF® Nasenspray – wirkt schnell und tut wohl!

- ✔ Befreit die verstopfte Nase
- ✔ Stoppt den Schnupfen
- ✔ Beruhigt die Nasenschleimhaut

LUUF®

Der Erkältungsspezialist seit 50 Jahren.

Über Wirkung und mögliche unerwünschte Wirkungen informieren Gebrauchsinformation, Arzt oder Apotheker.

„Porodica je moja motivacija"

NAŠE face

1.

Marijan Nikodijević (29), diplomirani inženjer poljoprivrede po struci, a po zanimanju slikar sa neobičnom tehnikom zvanom„pirografija"(slikanje na drvetu), poreklom iz Knjaževca, a trenutno na master studijama u Beču, priča nam svoju neobičnu priču u kojoj je pronašao sebe i svoj put....

KOSMO: Šta (ili ko) ti je bio inspiracija da dođeš u Beč?
Marijan Nikodijević: U Beč sam došao zato što mislim da mogu mnogo više nego što moja zemlja može meni pružiti i da posle nekog vremena mogu u struci raditi, a ne celoga života raditi sezonske poslove kao konobar. Možda će ovo zvučati čudno, ali najviše sam došao ovde zbog porodice. Tu mislim na ženu i decu koju ću nekada u budućnosti imati, kako bi njima pružio normalan život. To je moj najveći motiv i inspiracija.

2.

S obzirom da se ne baviš oduvek slikanjem, kako si došao na tu ideju da počneš sa pirografijom?
Sve je počelo pre nekoliko godina kada sam doživeo jedan postraumatski stres i upao u depresiju. Pošto sam u to vreme dobio dijagnozu F43.2, na slikama možete videti da je to moj umetnički potpis. Hvala Bogu da je od toga samo ostao potpis. No, kako sam to doživeo i želeo da skrenem misli, počeo sam da se zanimam različitim stvarima da bi na kraju došlo slikanje. Tada sam shvatio da ja u stvari mnogo uživam slikajući na drvetu i kada slikam, ja odlutam u skroz jedan drugi svet, bez briga i stresa.

3.

Zašto baš satovi, šta za tebe znači „vreme"?
Jednom sam radio sliku sa satom i moj drug je pitao: „Pa zašto to stvarno ne bude sat". Odatle ideja sa satovima. Ali kako to ne bi bila obična slika (sat) sa mehanizmom, morao sam nešto „svoje" da ubacim i tu počinje 3D pirografija. Od tada sam počeo da radim satove i slike u 3D, a i u običnom izdanju. Vreme ima značaj za mene. Ali kada bismo pričali o vremenu i njegovom sagledavanju, ovaj intervju bi bio na nekoliko stranica, samo ću reći jednu stvar koja mene asocira na neko buduće vreme – porodica.

4.

Gde možemo videti tvoje radove i kako zamišljaš svoju karijeru, maštaš li o nekoj izložbi?
Generalno kako funkcionise današnji svet, i kako se tu može sve videti i ja sam morao da se integrišem i napravio sam stranicu na Facebook-u: 3D Pirografija – ručni rad. Tu možete videti moje radove i informisati se o svemu što vas zanima. Sebe u budućnosti ne vidim kao slikara. Naravno, radiću dokle god imam inspiraciju i potrebu da stvaram, možda to i potraje ceo životni vek, ne znam. Uvek mi je bitna emocija ovog trenutka, sadašnjice i to je ono što je na svakoj slici očigledno, a što se izložbe tiče, ja sam laik, nije to za mene, draže mi je poklanjati.

Piše: Milica Kalajdžic Baltić
Fotografija: Milica Kalajdžic Baltić

Vesnik proleća

13.3.2018. **19:30**
Theater Akzent

Jedna od najromantičnijih pevačica našeg regiona, čije pesme tope čak i najtvrđa srca širom Balkana, najaviće kraj duge, hladne zime i otvoriti novu sezonu svojim koncertom u Beču. Nina Badrić, poreklom iz Hrvatske, svoju solo karijeru započela je sredinom '90-ih godina. Pesmom „Ja za ljubav neću moliti" osvojila je čitavu Hrvatsku, a 1998. pesma „I'm so excited" donela joj je svetsku popularnost. Nina je do sada objavila sedam studijskih albuma, nekoliko live albuma, singlova kao i mnogobrojne duete. Najprestižniju muzičku nagradu u Hrvatskoj, „Porin", osvojila je čak sedam puta. Poznavaoci muzike Ninin jedinstveni glas upoređuju sa Aliciom Keys, Angie Stone i Mary J. Blige. Njen koncert je idealna prilika za sve ljuitelje dobre muzike da se uz Ninine čarobne tonove probude iz zimskog sna i zaljubljeni dočekaju proleće.

Foto: zVg.

Cene koncerta se kreću od 39,20 do 43,70 evra. Rezervaciju karata možete izvršiti onlajn na: **www.wien-ticket.at**.

Zvonko Bogdan i Orkestar „Janike Balaša”

3.3.2018. **VHS Festsaal**
19:30

Odrastajući u Somboru i Subotici, Zvonko Bogdan preko kazališnih dasaka u početku, a potom u Novom Sadu i Beogradu te u mnogim drugim gradovima gradi polako svoj svijet ljubavi za glazbom, etnobaštinom, folklorom, nastojeći da što vjernije predstavi izvornu pjesmu. Vole ga u rodnom Somboru i Subotici, i Bunjevci i Šokci u Slavoniji, Mađarskoj, vole ga i Beograđani, Bečlije i Zagrepčani koje uvijek naziva svojom najvjernijom i najomiljenijom publikom, publikom koja zna slušati. Na maestralan način u poslednja tri desetljeća stvara ugodnu atmosferu. Više informacija na: **0699/19451910, 0650/3005120** i **www.zagrebwien.at.** Cene karata su od 24 do 27 eura. KOSMO Vam dodjeljuje karte za ovu predivnu večer. Okušajte svoju sreću, te sve detalje pogledajte na našem sajtu **www.kosmo.at** u rubrici Gewinnspiele.

Electric Love Festival ovog leta u Salzburgu

4-8.7.2018. **Salzburgring, Plainfeld**
12:00 – 12:00

Utonite u dolinu punu iznenađenja i šarolikosti! Nakon pola decenije ljubavi prema elektronskoj dance muzici, Electric Love Festival konačno se vraća u svoju „svetu zemlju” tj. na Salzburgring u Austriju! Ove godine očekuju vas tri dana potpunog ludila na tri fantastična stage-a sa najboljim DJ-evima na svetu! Uživaćete u najboljim hitovima EDM-a, Dubstepa, Electra, Housa, Hardstyla i Drum’n’base-a. Na festival možete doći kolima ili vozom. Za sve, koji se odluče za javni prevoz, organizovani su Shuttle autobusi od železničke stanice u Salzburgu do festivala. Sve informacije o festivalu, kao i o kartama, možete pronaći na: **www.electriclove.at.** KOSMO Vam i za ovu ludu noć električnog zvuka dodeljuje karte, a ko učestvuje – može i da dobije! Sve detalje saznajte na našem sajtu **www.kosmo.at** u rubrici Gewinnspiele.

Nedeljko Bajić Baja live in Vienna

3.3.2018. **Hallmann Dome (ex Budocenter)**
19:30

Dugo očekivani koncert jednog od najvećih poznavalaca ženskog srca konačno stiže i u Beč. Početkom marta u Hallmann Dome-u čeka vas Nedeljko Bajić Baja, da zajedno sa vama proslavi svoj povratak na veliku scenu posle kraće pauze. Nakon spektakularnih koncerata poput Olivera i Gibonnija i S.A.R.S.-a, kojima su zatvorili prošlu godinu, Dejan Božić i Dragan Žujević otvaraju novu nizom muzičkih spektakala, a koncert Nedeljka Bajića Baje jedan je od prvih, koji će nam zasladiti ovu godinu. Svi obožavaoci Nedeljkovih balada i ljubavnih pesama imaće priliku da čuju njegove najnovije singlove kao što je „Ključ”, koji su oduševili mase šriom Balkana, kao i da uživaju u starim, neprolaznim hitovima poput „Mini suknja” i „Gola do kože”. Popularni folk pevač poznat je i po tome što ne voli da gostuje u TV-emisijama niti da daje intervjue. Važi za pevača koja pripada grupi ljudi koji pošteno rade, te ga pojavljivanje u medijima i slava ne zanimaju niti su mu potrebni da bi uživao u svom poslu. Umesto toga, fokusira se na kvalitet svojih pesama i na to, da svojoj publici ponudi uvek nešto novo i inspirativno. To se svakako može primetiti kada pomislimo na njegove „evergreen” folk pesme – „Zapisano je u vremenu”, „Snovi od stakla”, „Snaga vetra”, „Od ljubavi jače” i „Rođen spreman” koje nikoga ne ostavljaju ravnodušnim. Nedeljko Bajić iza sebe ima 11 objavljenih studijskih albuma i nekoliko singlova, koji svojim vanvremenskim tekstovima ne dozvoljavaju publici da ga manje sluša u pauzama između albuma. Njegov predstojeći koncert u Beču obećava da ćete imati priliku da doživite snagu vetra, dotaknete snove od stakla i osetite emocije, jače od ljubavi. Više informacija: **0664/3636874, 0699/0031043** i **dz@psyonfield.com.** Nemojte propustiti ni KOSMO nagradnu igru, jer Vam delimo karte! Više detalja saznajte na **www.kosmo.at** u rubrici Gewinnspiele.

Fotos: zVg.

Piše: Mediha Adrović

25 godina kultne predstave Zijaha Sokolovića

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

KULT. Poznat je i starima i mladima. Njegove uloge obilježile su neke od naših najpoznatijih kultnih serija, i ostavile značajan pečat u domaćoj kinematografiji. Djela Zijaha Sokolovića nagrađivana su brojnim nagradama, a njegove monodrame su obišle nekoliko zemalja sveta.

Foros: Mediha Adrović

Mnogima asocijacija na bezbrižno odrastanje, pamtimo ga po kultnim serijama koje su obilježile djetinjstvo mnogim generacijama. Zijah Sokolović, bosanskohercegovački glumac i režiser s austrijskom adresom, nedavno je boravio u rodnom Sarajevu, gdje je obilježio značajan jubilej, 25 godina igranja predstave „Cabares Cabarei", koja je izvedena u Centru za kulturu Sarajevo. Za ovu monodramu karte su rasprodate, a do sada je odigrana 1350 puta. Sokolović igra čovjeka suočenog sa usamljenošću i dezorijentiranošću, isfrustriranog stvarnošću, „običnog čovjeka, ali i čovjeka filozofa". Monodrama govori o upoznavanju, iskustvu, običnom danu, uspjehu i neuspjehu, o dogovaranju, borbi mišljenja, o hrani, zdravom razumu, o vožnji automobilom, budućnosti, pozorištu, mediokritetima, o rodbini, o zaostalosti te pomirenju sa životom. Za Kosmo.at govori o svojim ulogama, kultnim predstavama, o suštini glume, umjetnosti, kabareu, našoj svakodnevnici, politici, te glavnoj poruci predstave „Cabares Cabarei", koja glasi „živi, ne sutra, ne jučer, već danas".

KOSMO: Predstava "Cabares Cabarei" nastala je 1993. u Beču. Znamo da se kabare bavi pitanjem države, braka... Koliko je tekst aktuelan danas i da li se nešto promijenilo u ovih 25 godina... Koliko je odlaskom iz BiH u Austriju, i ta neminovna usamljenost uslijed promjene adrese, utjecala da uradite ovu predstavu...

Zijah: Upravo ta usamljenost i borba za egzistenciju bili su izvor traganja za nekom predstavom kao što je „Cabares Cabarei". Kada govorimo o promjenama, mislim da se svijet i okolnosti u kojima živimo, u smislu država, u smislu ekonomije, u smislu prirode sigurno promijenio i nije isto kao što je bilo. Ali u nekoj elementarnoj osnovi, u prirodi čovjeka i njegovoj usamljenosti i jedinstvenosti, sve je ostalo isto. S tim što se on prilagođava sada novim vremenskim, političkim i ekonomslim uslovima, ali je njegova suština ljudska ostala ista. Cabares Cabarei je kao kabare upravo dotakao tu njegovu prirodnu usamljenost ili suštinu, usamljenost zato što je sam, i uvijek je sam. On može da živi s nekim, može da voli nekoga ali on je sam. Iz tog ugla usamljenosti krenula je potraga, ko je taj usamljeni čovjek danas u tom svijetu, kako on razmišlja i čime se bavi. Sigurno da je on i romantičan, pametan i filozof, sigurno da je on prostak jer je to dio ljudske prirode, i sigurno je na neki način i zbunjen, što je normalno i nezadovoljan. Dakle, skup čitave njegove prirode koji sam pokušao da pronađem, tu je tajna predstave.

Vjerujem da je povratak sa ovom predstavom u rodno Sarajevo i obilježavanje ovog značajnog jubileja, 25 godina igranja kabarea, za vas emotivan doživljaj. Kako vidite Sarajevo danas?

Ja sam zaista zadovoljan što predstavu igram 25 godina da bih mogao da doživim ovaj trenutak, da igram to u Sarajevu. Jedan dio ove sredine ili filozofije Sarajeva ili ovog mentaliteta se prepoznaje i kroz moju upornost i način razmišljanja, koju sam upravo i naučio od njega i koju u sebi nosim svjesno ili nesvjesno. Grad se mijenjao upravo tim grubim okolnostima civilizacije u kojoj živimo i doživio je promjene koje su neminovne i idu zadanim putem da kažem kapitala, politike, vjere ili nekih drugih elemenata, koji utiču na taj sklop okolnosti. Ako mogu da kažem, ono što mi se čini u Sarajevu, kao neka moja razmišljanja, da ljudi koji žive sada u ovim okolnostima, država, nacija imaju potragu za nekim svojim identitetom. On se može potražiti na bezbroj načina. Jedan od načina je taj državni, politički put kojim ide svaka zemlja, ali jedan od puteva je sigurno umjetnost. Da se ljudi prepoznaju u tom nacionalnom smislu, ništa ružno, jer ne pripadaju drugoj naciji da bi se kroz tu kulturu prepoznali. Nego kroz onu koja je njihova, kojoj oni pripadaju, koju bi oni gradili kao tradiciju, e to mi nedostaje. Mislim da je za ovo vrijeme, pozorište imalo više prava da na neki način izgrađuje taj identitet, odnosno da se mora napraviti svijest da ljudi sami moraju da idu u pozorište u svom gradu kakav jeste, bez obzira što nemaju navike. Mora ih se informisati, naučiti da steknu te navike da idu u pozorište. Da idu na izložbe, jer su te izložbe dio njihovog vremena, prostora, nečega čemu oni pripadaju, možemo to zvati nacija. Mislim da kroz taj umjetnički put, kroz umjetnost, može se izgrađivati jedan nacionalni identitet koji se može širiti i dalje. Bez tog identiteta kroz umjetnost, bilo koji drugi identitet koji se napravi neće biti tačan ili neće biti kompletan, tako ja razmišljam.

SUŠTINA.
„Čovjek može da živi s nekim, da voli nekoga, ali on je sam"

Budžeti za kulturu su minorni u svim republikama bivše Jugoslavije. Da li bi kultura bila drugačija, uticajnija da ima više novca? Smatrate li da je egzistencijalni minimun jedna vrsta izazova za umjetnika?

Opet moramo krenuti na trag ovog pitanja, kako bi izgledalo da od toga pravimo predstavu. Tranzicija tih zemalja koje su se formirale kao takve je bila prebrza da bitoj tranziciji svijest ljudi bila tako razvijena da

im umjetnost ili kultura bilo koje vrste bila potrebna. To je takva jedna civilizacijska brzina i haotična promjena sa ljudima koji nisu baš i mogući da vode to. Pogotovo jer ga ne vode na jedan državnički nego populistički način, ili nacionalistički. To znači da segmenti države ne mogu da funkcionišu u civilizacijskom trenutku, nego funkcionišu nacionalistički, nisu stekli određeni kapital s kojim bi država mogla mirno da plovi. Samim tim, oni nemaju koncentraciju, niti vremena, jer tek izgrađuju neki sistem, tako haotično, da bi se bavili nekim segmentom kao što je umjetnost. Mislim da, kada bi ljudi iskazali potrebu, kada bi sami išli u pozorište,

RELIGIJA: „Religija je nešto što je fascinantno za čovjeka, njegovu prirodu i njegov način razmišljanja".

CABARES CABAREI: „Moramo imati jednu širinu razumijevanja svijeta u kojem živimo da bismo sebe u tom svijetu razumjeli".

onda bi to bila jedna glasačka mašina koja ide u pozorište. Ali ne da se reklamira da su karte besplatne, niti da karte za moju predstavu dobiju političari besplatno, to je prostitucija zadnje vrste. Nego da ljudi idu sami u pozorište, jer bi onda kroz odlaske u pozorište, koncerte, izložbe, na sve što se događa kulturno u toj umjetnosti u gradu, postali jedna glasačka mašina, koja će glasati za ono što su izgradili kao potrebu. Onda bi ti, kojima treba ta glasačka mašina, vjerujem, više para dali tim ljudima kako bi ih održali na vlasti, kao takve kakvi jesu.

U predstavi govorite o vjeri, naciji... To su omiljene teme na ovim prostorima. Kako vidite sve te današnje podjele na naše i njihove?

Mislim da podjele ili vjerovanje, to je nešto što je prelijepo u svakom čovjeku. Ta religija je nešto što je fascinantno za njegovu prirodu, njegov način razmišljanja ili vjerovanja, i sama nacija kao takva daje čovjeku određeni zbir informacija na koji on komunicira u tom društvu. Znači da nacija ima neka pravila po kojima funkcioniše. Mi moramo poći od toga da za formiranje jedne države, ili na kraju krajeva jednog braka, moraš potrošiti kilogram soli. Da razumiješ brak, treba vrijeme. To znači da ovim ljudima treba mnogo vremena da naprave jedan sistem koji se zove država. To je organizacija vlasti, organizacija sile, koja treba da funkcioniše da ljudi žive brže, jednostavnije, da lakše imaju tu demokratsku slobodu. Ja mislim da mi moramo da razumijemo da ovi ljudi ovdje nisu baš puno moćni, jer ipak kao što se kaže, sve će ovo riješiti veliki kada sjednu za sto. Što znači da sve mi ovo što radimo danas je uzaludno. Ali tako je uvijek bilo u svijetu, svim civilizacijama, tako su se vodili ratovi, mijenjale religije, tako su se religije razdvojile, tako su padali gradovi, rađao se nacizam, fašizam, ubistva, atentati, upravo iz tog nekog konca, mi moramo to da razumijemo u prirodi čovjeka da bi sebe razuvjerili danas. Ali mi smo uvrijeđeni jer to doživljavamo sada, ali prije nas su ljudi to isto doživljavali. Hoću reći da moramo imati jednu širinu razumijevanja svijeta u kojem živimo da bismo sebe u tom svijetu razumjeli. Upravo moj kabare ulazi u taj njegov mali skriveni svijet i izvlači ga van.

Kultnu monodramu „Glumac je glumac je glumac", koja je prevedena na nekoliko svjetskih jezika, igrate 40 godina. Do sada ste je odigrali više od 1.600 puta. Pisali ste je želeći da se obračunate sa sobom, na kraju kakav je ishod, da li pozorište pripada vama ili vi pripadate pozorištu...

Ja pripadam pozorištu, apsolutno. Ono što je fascinantno je taj osjećaj kada sam razumio da ja nemam pravo da ja glumim kako ja hoću, nego po ideji predstave koja je nastala u pozorištu. Ja moram da budem rob ili sredstvo za tu ideju koja je u pozorištu. Ne mogu ja to da privatizujem, ne mogu da igram kako ja hocu, to znači da je neko izmislio tu vrstu komunikacije davno prije mene. Moram samo da poštujem ta pravila. Ne može meni režiser da kaže idi desno, a ja da kažem, ali ja osjećam lijevo, kada je on režiser. Imate scenarije, gde glumac ne igra tačno, i neće da igra tačno ili da se angažuje u predstavi jer prima malu platu i zato što sistem u državi ne funkcioniše. Mislim da je to jedna fašistička ideologija koja je potpuno destruktivna. Ako si nezadovoljan državom idi u drugu državu, ako si nezadovoljan platom, idi u drugo pozorište ili napusti pozorište. Svi su nezadovoljni na različite načine, onda nastaje jedan opšti haos, mi onda ne služimo pozorištu zbog predstave nego da liječimo vlastite frustracije, onda je to za psihologa.

POZORIŠTE.
„Vrijeme, prostor i radnja je pozorište, a to je život svih nas"

„Populizam ti nudi da se parkiraš gdje hoćeš, da bacas smeće i prdiš. Na tebi je da imaš neku pristojnost i izbor".

Svojevremeno ste rekli da je estrada ušla u umjetnost, zaključala vrata i sada siluje koga stigne. Nedostaje li nam umjetničke kreativnosti ili smo se prepustili sveopštoj letargiji...
Ima to fino rečeno u kabareu – nezadovoljan sobom, ti si nezadovoljan svim stvarima koje su izvan tebe. Time opravdavaš svoje nezadovoljstvo. Nezadvoljan sobom, nezadovoljan vremenom, danas toplo, sutra hladno, a jbg. Mi se tješimo što smo tako nervozni i frustrirani zato što je danas temperatura veća ili manja. Mi nemamo taj koncept da razmišljamo zbog čega sam lično ja nesretan. I to nezadovoljstvo, sreću ili nesreću prenosimo na druge stvari. Populizam ti nudi da se parkiraš gdje hoćeš, da bacaš smeće i da prdiš, sve ti to sistem nudi, ali to je onda posljedica takvog haosa u kojem jesi. Na tebi je da imaš neku pristojnost i izbor.

Dugo ste bili profesor glume na Bruckner univerzitetu u Austriji, živite, pišete, režirate u Beču... Kako izgleda vaš dan, daleko od brdovitog Balkana?
Mislim da svi dani koji dolaze imaju apsolutnu organizaciju. Vladati vremenom, to je kapital. Često kažu vrijeme je novac. Mi ne znamo kako da napravimo da je vrijeme novac, ali ako organizuješ svoje vrijeme, koje je kapitalno ti onda u tom vremenu možeš da osvajaš različite prostore i da imaš različite radnje. Vrijeme, prostor i radnja je pozorište po Aristotelu, a to je i naš život. Ako isplaniraš život, ti onda imaš neku sigurnost od koje ćeš živjeti, imaš neki plan da u određenom vremenu imaš vrijeme samo za to, i da se onda naučiš da u tom vremenu, na taj način potražis sebe u tome.

LETARGIJA.
„Mi nemamo taj koncept da razmislimo zašto smo nesretni"

Da imate čarobni štapić, koja je to stvar koju biste prvo uradili?
Promijenio bih repertoar pozorišta.To je ono što je elementarno, da kroz različiti repertoar ljudi dobiju različite informacije, na osnovu čega mogu da izgrađuju svoj odnos do bilo čega, do pozorišta, glume, glumaca i do sebe kao takvih. Ukoliko je repertoar skroman, jednoličan, te ukoliko se prilagođava ljudima šta bi gledali, onda on nema funkciju puta umjetnosti i nema funkciju društvene institucije koja se zove pozorište.

Knjige

Preko Himalaja i Gobija – Snežana Radojičić

Laguna, Beograd 2015.

Autorkino putovanje se nastavlja nakon dvogodišnjih iskustava, opisanih u prvoj knjizi. Naša junakinja kreće biciklom u opasnu avanturu preko Himalaja, da bi nastavila svoj put kroz pustinju, Gobi, gde će morati da se izbori sa svojim strahovima u nepreglednom prostranstvu, u kome vladaju ekstremni klimatski uslovi.

Die Sagen der Alaburg – Greg Walters

CreateSpace Independent 2017

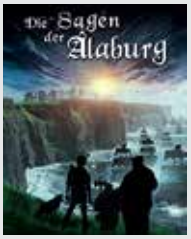

Predstavljamo Vam bestseler za decu sa jednim čovekom koga kontroliše magija, jednim patuljkom koji je vičan magiji, jednim gojaznim patuljastim elfom i jednim ćopavim orkom, koji mogu spasiti svet, ili ipak ne. Kontinent je u ratu i čarobnica je uništila poslednji magični izvor. Učenici Alaburga je moraju zaustaviti za spas celog sveta.

Grad tajni – Zoran Lj. Nikolić

Laguna, Beograd, 2014

Beogradski stručnjak za tajnu istoriju biva angažovan od strane bogatog Amerikanca, kao član tima koji će krenuti u potragu za drevnim Atilinim grobom. Ipak, to je samo početak nečeg većeg i mističnijeg. Ovaj triler pokušava dati odgovore oko povezanosti kralja Aleksandra sa masonima u akciji rušenja grada Žrnov na Avali.

Romanca o tri ljubavi

18.3.2018. **Akzent Theater**
19:30

Jedna od najpoetičnijih hrvatskih drama, određena kao „sentimentalna farsa", smještena je, sasvim površno, u vrijeme križarskih ratova. Kroz jednostavan fabularni sklop okupljen oko četiri lika – Gospe, Službenice, Viteza i Kapelana – Šoljan u svojoj prepoznatljivoj poetici modernističkog iskustva ispisuje nadahnutu igru u stihovima, s neskrivenom intertekstualnošću. Virtuoznost jezika kojim se poigrava književnom baštinom i otkriva izvrsno poznavanje zavodljiva je i glumcu i gledatelju. Više informacija o predstavi kao i prodaji karata možete pronaći na: **www.zagrebwien.at** ili **www.akzent.at**

Drama Antuna Šoljana doživjela je u režiji Borisa Svrtana uspješnu renesansu.

Predstava Malo morgen

17.2.2018. **Wiener Urania – Mittlerer Saal**
20:00

Predstava „Malo morgen" je (malo)komedija. Preciznije, žanrovski spada u tragikomediju, a radi se o uobičajenoj priči tako čestoj na našem podneblju, smještenu u malu državu Bosnu u jedan mali grad u toj državi u kojoj, naizgled mali ljudi, sanjaju velike snove...ali kod nas je sve: „Malo Morgen"! Jedan od razloga zašto publika stojeći i ovacijama vraća nekoliko puta glumce na pozornicu, je činjenica da gledaoci na sceni vide odraz svog života u predstavi koja zasigurno nije nikoga ostavila ravnodušnim. Više informacija i karte možete naći na: **www.facebook.com/bhkultur/**

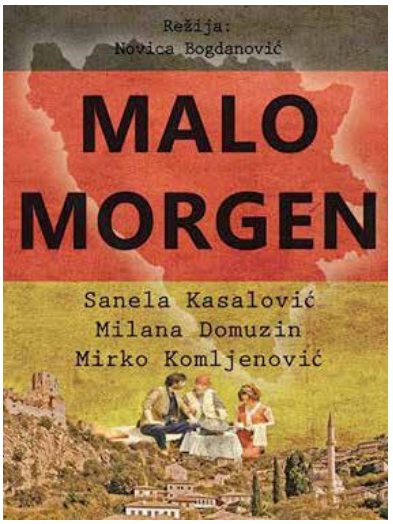

Veče smeha i mudrih poruka prožeti su u ovoj predstavi koja stiže u Beč.

Gala večer Dame biraju

3.3.2018. **Simm City**
20:00

BHKP, magazin KOSMO i Alteatar Sarajevo Vas pozivaju na veliku gala večer povodom osmog marta, Međunarodnog dana žena. Pritisnuti besposlicom, a samim tim i besparicom, petorica mladića, rješenje svojih egzistencijalnih problema pokušavaju pronaći kao striperi u noćnom klubu. Prateći likove od ideje za striptiz do njene konačne realizacije, predstava nas vodi kroz uzbudljive scene u kojima obiluju koreografske sekvence, velik broj prevarenih očekivanja i na koncu izuzetno uzavrela atmosfera koja nas drži napetim do samog kraja. Više informacija na: **www.facebook.com/bhkultur/**

Predstava prefinjenim humorom tretira tematiku nezaposlenosti mladih ljudi.

Fotos: zVg.

Pogledali smo za vas – novo na repertoaru

Mord im Orient Express

Žanr: krimić, drama, misterija
Glumci: Johnny Depp, Kenneth Branagh, Daisy Ridley
Režija: Kenneth Branagh
Na repertoaru od: 9.11.2017.
Ocena: 4

Prošla godina nam je donela četvrtu ekranizaciju „Ubistva u Orijent ekspresu" slavne autorke kriminalističkih romana Agathe Christie. Godina je 1934, slavni detektiv Hercule Poirot uspešno rešava slučaj krađe u Jerusalimu. Opsesivno pedantni Belgijanac počinje da smatra svoj talenat za rešavanje zločina kletvom. Umoran od svega, na svom putu iz Izraela u Englesku, ostaje da se odmori u Istanbulu, gde mu njegov prijatelj Bouc, direktor Orijent ekspresa, nudi sobu u poznatom vozu. Poirot nedugo zatim dobija i ponudu da svoje vreme na vozu provede kao telohranitelj biznismena Samuela Ratchetta, koju on odbija. Ratchett je prethodno primio nekoliko anonimnih pretećih pisama i već prve noći biva ubijen u svom kupeu, a skoro istovremeno voz iskače iz šina. Poirot započinje svoju istragu, koja će dovesti do šokantnih otkrića. Kenneth Branagh je uspešno doneo ekscentričnost slavnog detektiva i vidi se da je uživao u ulozi. Ostatak glumačke ekipe takođe donosi dobre performanse u atmosferi misterije i trilera gde svako od njih može biti ubica. Uprkos upitnim izborima u muzičkoj podlozi za ovo ostvarenje, koja ne prati dešavanja na platnu na najbolji način i pomalo mlakom razrešenju, film uspeva da dobije i više od prelazne ocene zahvaljujući dobroj glumačkoj postavi. Jedino ostaje pitanje da li će mnogima već poznata priča u sasvim novom ruhu biti dovoljan razlog za odlazak u bioskop.
rase.

Bioskop – najnoviji blockbusteri

Alte Jungs

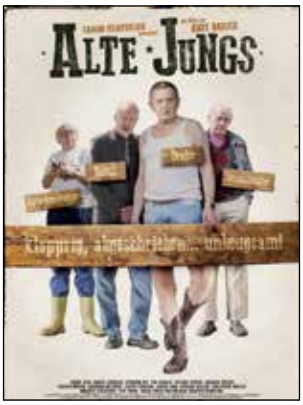

Žanr: tragikomedija
Glumci: André Jung, Marco Lorenzini, Paul Greisch, Fernand Fox
Režija: Andy Bausch
Na repertoaru od: 25.12.2017.

Smrt može da čeka, ali život ne. Ova tragikomedija govori o grupi od četiri starca kojima se smučilo da ih tretiraju kao malu decu. Oni su Nuckes, stari portir staračkog doma koji „svoje štićenike" snabdeva alkoholom i cigaretama, Fons koji je do sada izbačen iz dva staračka doma, Jängi kome preti prisilno iseljenje, kao i stari švaler Lull. Njima predstoji bekstvo iz staračkog doma, kako bi kao cimeri iznajmili stan, što će dovesti do niza tragikomičnih situacija.

Der Mann aus dem Eis

Žanr: drama, avantura
Glumci: Jürgen Vogel, André Hennicke, Sabin Tambrea, Susanne Wuest
Režija: Felix Randau
Na repertoaru od: 7.12.2017.

Iz nemačko-austrijsko-italijanske kuhinje nam dolazi epski spektakl koji se odigrava u mlađem kamenom dobu u regionu Ötztalskih Alpa. Kelab je vođa klana i čuvar Tinekine škrinje koji vodi brigu o svojim ljudima. Koze i svinje su njihova hrana, krzna od ulovljene divljači ih štite od hladnoće, a njihova zajednica živi kroz paganske rituale. Jednoga dana, dok je Kelab u lovu, ceo klan biva masakriran od strane nepoznatih počinilaca, a škrinja biva ukradena. Među pobijenima su i Kelabovi žena i sin.

APP

Duolingo besplatna

Duolingo je tu da bi učinio učenje jezika zabavnim. Potreban Vam je samo pametni telefon, nešto slobodnog vremena, kao i predznanje nekog od stranih jezika. Podržani jezici za poznavaoce engleskog su: nemački, francuski, ruski, arapski, turski, kineski i dr, dok su za poznavaoce nemačkog trenutno dostupni: engleski, španski i francuski.

7 Minutes Workout besplatna

Za sve koji ne stižu redovno da se bave sportom predstavljamo program vežbi koji će Vam oduzeti samo sedam minuta dnevno. Aplikacija obiluje različitim trening programima sa uputstvima za izvođenje sa akcentom na vežbama za skidanje telesne težine, dobijanje snage i definiciju različitih grupa mišića.

Igrica

God of War (PS4)

Kratos nam se već početkom ove godine vraća u velikom stilu. Najnoviji God of War je lepši nego ikada sa znatno više detalja koji se vide zahvaljujući približenoj kameri iz trećeg lica koja prati našeg junaka. Ovoga puta će Kratosa na njegovom putu pratiti i njegov sin, koji će mu biti pomoćnik u borbi i dešifrovanju starih spisa. Očekuje nas oko od 25 do 35 sati u modu za jednog igrača, tako da možemo očekivati bogatu priču sa mnogo sporednih misija.

Mesečni horoskop

Horoskop poznatih

Vlade Divac

3. februar 1968., Prijepolje

Vlade Divac je proslavljeni košarkaš. Sa nacionalnom selekcijom Jugoslavije je osvojio dva svetska i tri evropska prvenstva, kao i dve srebrne olimpijske medalje. U bogatoj klupskoj karijeri je nastupao za Partizan, LA Lakerse, Sacramento Kingse i druge. Po završetku igračke karijere se bavio pronalaženjem mladih talenata, a od 2009. je bio predsednik OKS. Poznat je i po svom humanitarnom radu, što je jedna od odlika vodolija. Porodica Divac je 1999. usvojila devojčicu čiji su roditelji stradali u ratu.

Znak meseca

VODOLIJE se predstavljaju na dva načina: neke su stidljive i mirne, dok neke mogu biti veoma ekscentrične i energične. U svakom slučaju se mogu okarakterisati kao veliki mislioci koje pre svega odlikuje humanost, pa tako vrlo rado pomažu drugim ljudima. Vodolije su u velikoj većini slučajeva sposobne da razmišljaju razložno i bez predrasuda, te su dobre u rešavanju problema. Uprkos komunikativnosti koja odlikuje pripadnike ovog znaka, potrebno im je određeno vreme za zbližavanje sa drugim osobama.

Snaga: progresivnost, originalnost, humanost

Slabost: temperamentnost, rezervisanost, beskompromisnost

Omiljena boja: tirkizna

Fotos: Getty Images, zVg.

Ovan (21.3.–20.4.)

Naredni period je pogodan za nove početke. Ovo može biti posebno pogodno za obrazovanje. Razmislite o učenju novih veština. Postoji mogućnost da upoznate osobu koja ima afinitet ka sličnim stvarima kao i Vi. Povežite se sa njom. Savetuje se povećana pažnja u upravljanju ličnim finansijama. Čuvajte se dvoličnih osoba. **KOSMO SAVET:** Slušajte svoje telo!

Bik (21.4–20.5.)

Uskoro Vam može biti pružena velika prilika za napredak u karijeri. Potrudite se da je iskoristite. Poradite na Vašem odnosu sa partnerom i pokušajte da izgladite moguće nesuglasice, koje su posledica loše komunikacije, a ne nečeg ozbiljnijeg. Budite pažljivi u saobraćaju i pazite se prehlade i gripa dolaskom lepših dana.
KOSMO SAVET: Zauzmite se za sebe!

Blizanci (21.5.–21.6.)

Trudite se da obavljate svoje obaveze na vreme ukoliko ste u bilo kakvom zaostatku. To se svakako više isplati od stresa koji možete doživeti zbog izvršavanja zadataka u poslednji čas. Postoji mogućnost nenadanog finansijskog dobitka. Posvetite pažnju partneru. Višak energije možete iskoristiti za sport. **KOSMO SAVET:** Počastite sebe!

Rak (22.6.–22.7.)

Kraj zime, kao i interesantni ljudi u Vašem okruženju Vam mogu doneti zabavu i flert. Očekujte puno uzbuđenja i poziva. Ali, oprezno! Postavite granicu između privatnog i poslovnog, kako biste izbegli probleme. Razmazite sebe, ali nemojte postati lenji. Ljubav kuca na Vaša vrata. **KOSMO SAVET:** Neka Vam zdravlje bude na prvom mestu!

Lav (23.7.–23.8.)

Odagnajte depresivne misli druženjem sa dragim ljudima i osećaćete se bolje! U narednom periodu je moguć razgovor na temu porodičnih odnosa. Nemojte brinuti, jer će se na kraju sve završiti onako kako ste želeli. Sa lepim danima, imaćete sve više energije, elana i motivacije. Pametno ih iskoristite. Čuvajte se nazeba.**KOSMO SAVET:** Triput merite, jednom secite!

Devica (24.8.–23.9.)

Trenutno uživate u životu. To se odnosi na sve aspekte. Ipak, ovaj period se može uskoro završiti, pa pokušajte da zadržite hladnu glavu pred nadolazećim problemima. Oni su ipak sastavni deo života, pa će tako rešenje uvek doći ako na njemu vredno i strpljivo radite. Budite pažljivi u odnosu sa dragim osobama. **KOSMO SAVET:** Budite strpljivi!

Vaga (24.9.–23.10.)

Trenutno ste povučeni u sebe. Iskoristite taj period za obavljanje poslova koji zahtevaju koncentraciju kao što su rad na projektima ili učenje. U nastavku perioda ćete biti bolje raspoloženi, pa će biti prilike za druženje sa porodicom i prijateljima. Ne dopustite da se brinete zbog sitnica. Stvari će doći na svoje mesto. **KOSMO SAVET:** Odvojite vreme za sebe!

Škorpija (24.10.–22.11.)

Vi ovih dana naprosto blistate i puni ste energije, što će Vam biti od pomoći na poslovnom planu. Stvari se kreću u pravom smeru, tako da je potrebno da samo pratite energiju i sled događaja koji će Vam ići na ruku. Pripazite na zdravlje disajnih organa u hladnim danima koji slede i ne dopustite da Vam bilo šta pokvari raspoloženje. **KOSMO SAVET:** Radujte se svojim uspesima!

Strelac (23.11.–21.12.)

Trudite se da u narednom periodu izbegavate diskusije sa nadređenima jer Vam neće doneti ništa dobro. Držite se svojih uobičajenih obaveza i sve bi trebalo da bude u redu. Očekujte lepe vesti u porodici, a može Vas iznenaditi i poziv jednog starog prijatelja. Budite pažljivi sa bližnjima koji iziskuju Vaše strpljenje.
KOSMO SAVET: Lepa reč i gvozdena vrata otvara!

Jarac (22.12.–20.1.)

Prethodnih meseci ste vredno radili, pa je sada došlo vreme da uživate u plodovima svog rada. Posvetite se sebi u narednom periodu. Neka to budu aktivnosti za koje nikako niste pronalazili slobodnog vremena. Ipak, nemojte preterivati jer i posao ne sme predugo da bude na čekanju. Moguće su sitne razmirice sa partnerom.
KOSMO SAVET: Triput merite, jednom secite!

Vodolija (21.1.–19.2.)

Na poslu Vas muče problemi, pa je tako bolje da neko vreme izbegavate komunikaciju sa kolegama i nadređenima u meri u kojoj je to moguće. Mudro razmislite kako ćete postupiti. Moguća je poseta rođaka ili prijatelja koji dolazi iz daleka. Pokušajte da odvojite vreme za njega kako Vas kasnije ne bi grizla savest. **KOSMO SAVET:** Budite spremni na sve!

Ribe (20.2.–20.3.)

Ovih dana Vaša kreativna strana dolazi do izražaja, pa ćete stoga imati nagon da nešto svojeručno napravite. Makar to bila i sitnica, bićete zadovoljni sobom zbog svog dostignuća. Može se očekivati nenadani priliv novca, kao i radosne vesti iz kruga Vaše porodice i prijatelja. Pazite se prehlade! **KOSMO SAVET:** Trud se uvek isplati!

U ovom broju opustite se uz našu ukrštenicu (varijanta: srpska, ekavica)

AUTOR: DUŠAN GRUBEŠIĆ	KOMEDIJA BRANISLAVA NUŠIĆA	ŽITELJ SEVASTOPOLJA	PRIKLJUČAK ZA TRAKTOR	ZEMLJORADNIK	NA OVAJ NAČIN	MESTO U RUMUNIJI	OPERATIVNI CENTAR	GRAD U ILINOISU	OZNAKA ZA SIMENS	ZADNJI DEO BRODA	MESTO KOD OPATIJE	
OSNIVAČ VIZANTINOLOŠKOG INSTITUTA												KRVNA ŽILA
ŽAR (MIN.)									HRKANJE, HRKA / KREDITNA KARTICA			
BOŽJI IZASLANIK U HINDUIZMU							PULS, BILO / UPIŠITE: NJ, S					
FILM SIMONA VINSERA											OZNAKA ZA TONU / VIKA, DREKA	
RUSKI PISAC ALEKSANDAR										GERMANIJUM / VIDI SLIKU		
ZBOG ČEGA									DVOJE, MOMAK I DEVOJKA			
ĆORAV									IME GLUMCA VOKERA			
ELEKTROPRIVREDA SRBIJE									POKAZNA ZAMENICA			
ZAVRŠNI UDARAC U BOKSU									UZVIK NESTRPLJENJA			
RUSKO ŽENSKO IME									SIMBOL RADIJUMA			NALIKA O NASLEDNIM FAKTORIMA
PLOČICA ZA HOKEJ NA LEDU									OZNAKA ZA GAUS		OZNAKA ZA GIGA / NEMAČKI GRAD	
OTAC									GOMILE, KAMARE			
OZNAKA ZA PREČNIK		SIMBOL SUMPORA / GLUMICA, INA		ZEMLJIŠTE	IME KUROSAVE	VOJISLAV ODMILA	PREDUJAM, ISPLATA UNAPRED	ENGLESKI REŽISER, DEJVID	AONAC / FIKTIVNI FILMSKI LIK, HITARA			
PREBIVALIŠTE												
PRONICLJIVOST												
ŽENSKO IME										DRVNA INDUSTRIJA / RADNA GRUPA		
RIMSKI DRŽAVNIK, GOVORNIK I PISAC								SASTAVNI DEO UGLA / OZNAKA ZA TESLU				
STAROEGIPATSKI PISAC						ZNAK, OBELEŽJE						

Rešenje, vodoravno: ostrogorski, žeravice, rka, avatar, damar, Laka konjica, t, ostrovski, ge, što, par, ćor, eli, EPS, taj, nok, ama, Alja, ra, oco, rpe, r, s, aon, obitavalište, daleković, Ilirijana, DI, Ciceron, krak, Anana, stigma

Izvor: www.enigmatika.rs

Uređuje: Sandra Radovanović
Ilustruje: Filip Andronik

ŽVAKA

BABINE ŽELJE

Piše: Petar Rosandić

Priprema auta nakon zime

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

PROVJERA. Svaka zima – blaga ili oštra – ostavlja tragove na našim limenim ljubimcima. Mi vam otkrivamo kako najbolje pripremiti automobil za toplije dane.

Iako je ova zima, u odnosu na mnoge godine ranije, dosad bila blaga, hladnije doba uvijek je ujedno i izazov za svaki automobil. Jer, u konačnici svaka zima ostavlja trag: vožnja po cestama posipanim solju, te nastajanje većeg broja rupa na putevima opterećuju karoseriju, a niske temperature zraka i korozija predstavljaju napad na trajanje akumulatora. Zbog svega toga najbolje je podvrgnuti automobil post-zimskom pregledu koji bi trebao obuhvaćati sljedeće točke:

1. Temeljito pranje & provjera limarije

Fundament post-zimskog pregleda predstavlja temeljno pranje automobila u praonici ili kod kuće. Ako imate mogućnosti da pranje uradite na adekvatan način, to učinite svakako sa mlazom vode pod visokim pritiskom kako bi uklonili sve tragove i posljedice zimskog doba. Ako imate nešto deblji novčanik, nikako ne škodi auto podvrgnuti „tuširanju" u jednoj od boljih auto-praonica u gradu. Naprotiv. U svakom slučaju bitno je ukloniti sve tragove soli, a pritom obratiti pažnju i na donje dijelove vozila, unutrašnjost blatobrana i podvozje.

2. Gume

Ako koristite gume za sva godišja doba i na proljeće ne kanite mijenjati ih, neophodno je provjeriti njihovo stanje nakon zimskog perioda. Pritom prekontorlirajte stanje površina i izbacite iz šara sitne kamenčiće koji su se „zaglavili", a gazni sloj gume i njegovu potrošenost možete najbolje provjeriti kod vulkanizera. Također je nužno provjeriti i stanje felna. U slučaju da imate ljetni i zimski komplet, prekontrolirajte pritisak u gumama prije nego što krente s onim ljetnima u promet.

Fotos: iStockphoto, zVg.

3. Provjera trapa

Ukoliko vam je automobil počeo zanositi u jednu stranu tijekom vožnje, nužno je provjeriti stanje trapa koji je svake zime također na udaru. Centiranje trapa je postupak u kojem se uglovi točkova horizontalno ravnaju da bi bili međusobno paralelni, a svrha podešvanja je bolje držanje automobila na ravnom putu, baš kao što i produžuje trajanje same gume.

4. Akumulator

Dugotrajna izloženost mrazu može negativno utjecati na akumulator automobila, a ovaj problem postaje izraženiji što je sam akumulator stariji. U slučaju da je akumulator stariji od četiri godine ili da prilikom paljenja motora primjećujete da sam proces traje dulje, najbolje je akumulator dati na provjeru kod autoelektričara. U slučaju bilo kakve dvojbe, uvijek je bolje zamijeniti akumulator kako vas isti ne bi izdao na ljetnom odmoru.

5. Vjetrobransko staklo

Sanirajte oštećenja na šoferšajbi koja je tijekom zime pod još većim udarom kamenčića, a oštećenja koja nastaju često nisu vidljiva na prvi pogled. Budući da se oštećenja vremenom znaju proširiti, bitno je da ih što prije sanirate u servisu koji se bavi reparacijom vjetrobrana na automobilima. Takva oštećenja u suprotnom mogu nesretno završiti, pa čak i tako da morate zamijeniti čitavo vjetrobransko staklo, što nije nimalo jeftino.

EKSKLUZIVNO. **Rapidov nogometaš Dejan Ljubičić govori za KOSMO o događajima u Kiseljaku, svojoj isprici pred cijelom ekipom ali i izazovima koji Rapid očekuju u drugom dijelu sezone.**

Piše: Petar Rosandić
Fotografije: Diva Shukoor

„Zaslužio sam šansu!"

Nakon što su Dejan Ljubičić i Daniel Sudar (Wiener Neustadt II) bacili flaše na džamiju u Kiseljaku, oboje nogometaša dan poslije ispričalo se tamošnjem imamu i muslimanskoj zajednici u tom gradu. Osim toga, Ljubičić je podnio ispriku i svojim suigračima u bečkome Rapidu. U razgovoru s njime, i poslednjem medijskom uopće o ovom incidentu, susrećemo susretljivog, simpatičnog, pristojnog, ali i vidno potresenog momka. „Rapid" mi je dao šansu da nastavim jer znaju da to nisam ja, znaju da nisam takav i, ako vam nešto garantiram, onda je da se tako nešto neće nikada ponoviti. Takva mi nije narav, a takvi mi nisu ni stavovi. Napravio sam veliku glupost i ne sjećam se ničega. Žao mi je", pun kajanja, ali odlučnosti je Ljubičić koji i sam kaže da ima mnogo prijatelja muslimanske vjeroispovijesti. Svjestan svega, ali i odlučan u tome da ne govori više mnogo na ovu temu jer „želi živjeti za sadašnjost i budućnost", Ljubičić nas je, zajedno sa svojim bratom nogometašem i ocem Zoranom, dočekao u svome obiteljskome domu nedaleko od zapadne granice Beča...

KOSMO: Što se dogodilo u Kiseljaku? Rekao si da se ničega ne sjećaš...

Dejan Ljubičić: Ne sjećam se, imao sam potpuni blackout i nisam vladao nad samim sobom. To nisam bio ja i tako nešto mi se više neće nikada dogoditi. Ispričao sam se i imamu u džamiji i svojim suigračima, kao i cijeloj

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

Ljubičić je u ekskluzivnom razgovoru s reporterom KOSMA progovorio o incidentu u Kiseljaku.

obitelji Rapida. Žao mi je, ovo mi je velika pouka za budućnost.

Klub je prihvatio tvoju ispriku, a mnogi suigrači i ljudi koji te znaju bili su začuđeni jer taj incident uopće nisu mogli spojiti s osobom koju poznaju. Ipak, svi u klubu su stali iza tebe složno.
Da, to je i bila moja ideja da se ispričam svima i to sam tražio odmah od uprave kluba po povratku u Beč. Iako nisam svjestan samog događaja, svjestan sam težine ovog nedjela. Vjerujte mi, to nisam ja, ni kao nogometaš ni kao osoba. A to znaju i u Rapidu i zato su mi dali drugi šansu.

Što imaš poručiti onim ljudima koji će o tebi suditi zbog ovog događaja?
Imam mnogo prijatelja muslimana, naročito Bošnjaka, igram godinama s mnogima nogomet i tako nešto ne bih nikada napravio da sam bio pri svijesti. Takav nisam ni na terenu, ni van kabine. Molio bih ljude da prihvate moju ispriku, da mi daju drugu šansu i da me ne osude zbog ovog događaja. Imate moje obećanje: ovo se nikada neće ponoviti! Ovo mi je pouka za život. Svjestan sam da sam možda nekima i uzor i zato se još više kajem. Želim se okrenuti budućnosti u kojoj ću se potruditi da svima pokažem tko sam na terenu i van njega. To je moja obveza, i kao uzor mlađim fanovima.

Sezona je ustvari vrlo dobro počela za tebe potpisom ugovora za Rapid. Igrama si, pak, dokazao da si zaslužio mjesto u prvom timu...
Da, trener mi je u utakmici protiv LASK-a ponudio priliku, a ja sam dokazao da imam srce, volju i hrabrost da igram i pred fenomenalnom kulisom Allianz stadiona. Svi su se pitali kako ću se nositi s pritiskom, ali znao sam, sada ili nikada. Bundesliga je već dugo bila moj san i sada sam ga ostvario.

Ipak, ne čudi što te Rapid uzeo u prvi tim jer su te i željeli pod svaku cijenu vratiti s posudbe u Wiener Neustadtu.
Da, na početku same sezone pratili su moje utakmice u Wiener Neustadtu. Sedam utakmica u kojima ni jednu nismo izgubili, a ja sam konstantno igrao. Tada me nazvao poslovođa kluba Fredy Bickel. Rekao je da je Rapid u krizi, da će doći do odlaska Wöbera, da me Rapid treba i trener Goran Đuričin mi je protiv Laska odmah dao prigodu da zaigram.

LJUBIČIĆ: „Imam mnogo prijatelja muslimana, igram s mnogima i tako nešto ne bih nikada napravio da sam bio pri svijesti", kaže Ljubičić o incidentu u Kiseljaku.

„OTAC" HOFFMAN

„On mi je poput drugog oca. Mnogo mi je pomogao", kaže Dejan Ljubičić.

S kime se najbolje razumiješ u timu?
Sa svima se dobro razumijem, ali Steffen Hoffman mi je poput drugog oca, a sa Schwabom se isto volim mnogo družiti.

Cilj kluba je da kraj prvenstva dočekate u top 3. Kakav je tvoj cilj?
Naravno, volio bih s Rapidom postati prvak i to mi je velika želja. Šanse su još tu, iako zaostajemo 10 bodova. Ako budemo dobro igrali, sve je moguće.

Viđen si na koncertu bečkog repera Raf Camore. Što još slušaš od muzike?
Slušam i Bushida i dosta njemačkog rapa, ali volim poslušati i narodnjake. Šaban je car.

Mlađi brat Robert nada St. Pöltena

Ljubičići su prava nogometna obitelj. „Ženski dio obitelji često pati za vrijeme ručka jer ih nervira da imamo samo jednu glavnu temu", šali se Dejan Ljubičić. Otac Zoran, koji je svojedobno igrao za St. Pölten i koji sam još igra na hobi-razini, trenirao je svoje sinove već od malih nogu. „Robert je ofenzivniji vezni, a Dejan obrambeniji vezni igrač. To je glavna razlika, ali su po tipu igrača vrlo slični. Obojica imaju fantastičnu dubinsku loptu i odličan pregled igre, to se već vidjelo dok su bili mali", pripovjeda nam otac Zoran o svojim sinovima. Dok je stariji brat Dejan već napravio svoj put i nosi dres Rapida, dvije godine mlađi brat Robert trenutno igra za St. Pölten II, a o talentu govori činjenica da je interes za njega pokazao i njemački Hannover 96. Šanse da iduće sezone uđe u prvi tim donjoaustrijskog bundesligaša itekako postoje. „Još moram pojačati malo svoj proboj u dvobojima. Ali, ove godine se, nadam se, ispunjava i moj san. Pregovori su već počeli", kaže mlađi brat Robert.

KOSMO.at u januaru

Šokantna ponuda u balkanskom klubu

Ispovest naše mlade blogerke iz jednog bečkog, balkanskog kluba, zaintrigirala je mnoge naše sugrađane. Ovo su neke od reakcija naših čitalaca na njoj upućenu ponudu da uzme jednu „lajnu":

Izdvojeni komentari usera:
Sascha Marinkovic: *Es ist so schade, was aus dieser Welt geworden ist und wie sehr sie zu Grunde geht. Frauen, die früher noch gerne gekocht haben, schüchtern und zurückhaltend lieb, nett, höflich, zuvorkommend und dadurch interessant waren. Schlimm genug, dass Männer sowas machen, jetzt auch noch die lieben Mädchen??? Das ist der Grund, warum euch keiner mehr will, oder keiner euch mehr lange aushält oder sonst was.*

Suzana Srbulovic: *Balkan Clubs?! In der Innenstadt sind die Toiletten FAST nur dazu gedacht und das seit mindestens 20 Jahren!!! Da is die Balkanszene weit hinten...*

Zaim Bekiri: *Leider ist das heute bei den jungen Leuten Mode geworden...sehr traurig.*

Vojvođansko poreklo kancelara Austrije

Nedavno je na svetlost dana izašao članak u novinama nemačke nacionalne manjine u Mađarskoj, u kojem se tvrdi da poreklo našeg državnog kancelara vuče korene iz Vojvodine. Iza ove tvrdnje stoji etnolog Adam Ištvan.

Izdvojen komentar usera:
Catie Ani: *Wann werden diese sogennate Herren Politiker lernen, dass wir alle nur Menschen sind... Sie auch !!*

Daniel Saric: *Deshalb liegt ihm "die Schließung der Balkanroute" so sehr am Herzen.*

Nena Petrovic: *Računajte, biće privilegije!*

Poštovani čitaoci,
KOSMO je otvoren za sve Vaše reakcije, prijedloge i pitanja. Podijelite s nama svoje komentare na:
Zeitschrift KOSMO
Handelskai 388
Büro Top Nr. 741
1020 Wien, na e-mail:
info@kosmo.at

IMPRESSUM

VRM: DEM EHRENKODEX DES ÖSTERREICHISCHEN PRESSERATES VERPFLICHTET

Medieneigentümer: Twist Zeitschriften Verlag GmbH | **Herausgeber und Geschäftsführer:** Dejan Sudar (dejan.sudar@kosmo.at) | **Verlagsleitung und Chefredaktion:** Dragomir Janjić (dragomir.janjic@kosmo.at) | **Verkaufsleitung:** Voin Mihajlović (voin.mihajlovic@kosmo.at) | **Anzeigenverkauf:** Jasmin Džajić (jasmin.dzajic@kosmo.at), | **Kontakt für Mediaagenturen:** Voin Mihajlović (voin.mihajlovic@kosmo.at) | **Marketing, Produktion, Vertrieb:** Dragomir Janjić (dragomir.janjic@kosmo.at) | **Redaktion:** Mediha Adrović, Manuel Bahrer, BA (manuel.bahrer@kosmo.at), Milica Kalajdžić Baltić, BA, Vera Marjanović (vera.marjanović@kosmo.at), Pavle Manojlović, BA, Dušica Pavlović (dusica.pavlovic@kosmo.at), BA, Sandra Radovanović, MA (sandra.radovanovic@kosmo.at), Petar Rosandić, MA (petar.rosandic@kosmo.at) | **Lektorat:** Dušica Pavlović, BA (dusica.pavlovic@kosmo.at), Sandra Radovanović, MA (sandra.radovanovic@kosmo.at), Petar Rosandić, MA (petar.rosandic@kosmo.at), | **Art Director und Grafik:** Jelena Cvetković Šarkanović, univ.dipl.inž.obl.tekst. in oblač. | **Illustrationen:** Filip Andronik, Nina Ziggy Hadžić | **Fotografen:** Mediha Adrović, Milica Kalajdžić Baltić, Philipp Brem, Pavle Manojlović, Jelena Radenkovic, Igor Ripak, Diva Shukoor | **Fotoredaktion:** Grafische Abteilung | **Cover-Foto:** Igor Ripak| **Druck:** NÖ Pressehaus. Auflage: 120.000 Stück Mediaunterlagen und Tarife unter www.kosmo.at | KOSMO – das auflagenstärkste Ethnomagazin in Österreich | Verlags- und Redaktionsadresse:
Donau Business Center, Handelskai 388/741, A-1020 Wien | Tel.: +43 (0)1 235 05 72-0 | Fax: +43 (0)1 235 05 72-25 | office@kosmo.at | **www.kosmo.at**

Web-Redaktion: Manuel Bahrer, BA (manuel.bahrer@kosmo.at), Mag.a Adisa Begić (adisa.begic@kosmo.at), Mariana Lukić, Bakk. phil. (mariana.lukic@kosmo.at)

Die Meinung von Kolumnisten muss nicht mit der Meinung der Redaktion übereinstimmen. Namentlich gekennzeichnete Beiträge geben nicht unbedingt die Meinung des Herausgebers wieder. Für den Inhalt von Inseraten haftet ausschließlich der Inserent. Für unaufgefordert zugesandtes Bild- und Textmaterial wird keine Haftung übernommen. Jegliche Reproduktion nur mit schriftlicher Genehmigung der Geschäftsführung. Zurzeit gilt die Anzeigenpreisliste laut Mediadaten 2017. Alle Rechte vorbehalten. Die Zeitschrift und alle in ihr enthaltenen Beiträge und Abbildungen sind urheberrechtlich geschützt. Mit Ausnahme der gesetzlich zugelassenen Fälle ist eine Verwertung ohne Einwilligung des Verlags strafbar. Geringfügige Farbabweichungen sind aus drucktechnischen Gründen möglich. Alle Preise (in Euro) und Angebote vorbehaltlich Druckfehler. Die Ziehung bei allen Gewinnspielen erfolgt immer für die aktuelle Ausgabe unter Ausschluss der Öffentlichkeit. Der Rechtsweg ist ausgeschlossen. Änderungen und Irrtümer vorbehalten. Die Gewinner werden per E-Mail oder Telefon verständigt. Eine Barablöse des Gewinns ist nicht möglich. Mit der Teilnahme an einem Gewinnspiel o.ä. erklären Sie sich mit der Speicherung und Verarbeitung der von Ihnen bekanntgegebenen Daten sowie Übermittlung von Informationsmaterial (via E-Mail, Telefon, Fax, SMS/MMS) durch den Twist Zeitschriften Verlag GmbH über ihre Produkte, Abo-Aktionen und ähnliche Vorteilsaktionen einverstanden. Diese Daten können für Marketingzwecke verwendet und an Dritte weitergegeben werden. Sie können Ihre Zustimmung jederzeit widerrufen.

Germanica
Bildungsinstitut

KURSEVI NJEMAČKOG JEZIKA NA WESTBAHNHOFU

- kursevi njemačkog jezika i priznati ispit za studij
- garantirani uspjeh
- višejezično osoblje
- vrhunski profesori
- besplatno čuvanje djece

POČETAK NEDELJNO!

Prijevodi na sve jezike: translation@germanica.at

Posjetite nas osobno u našem uredu!

NOVO Završite kod nas **osnovnu školu!**

Felberstraße 2/8, 1. sprat
1150 Wien
Tel.: +43 (0)1 895 78 41
Fax: +43 (0)1 895 78 42

www.germanica.at
office@germanica.at ili
kurse@germanica.at
Prijave: pon-pet: 08:30 - 19:30
sub: 09:00 - 12:00

EMS · Initiative Erwachsenenbildung · BM BF Bundesministerium für Bildung und Frauen · waff Wiener Arbeitnehmer Förderungsfonds · Jugend Bildung Stadt Wien · AMS

VHS
DIE WIENER VOLKSHOCHSCHULEN

Bessere Aussichten!

Bildung für alle

besser. schneller. schöner.
Die neue Website!
www.vhs.at

13 BILDUNG·JUGEND
WIR BEWEGEN WIEN.

StaDt Wien